I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 108/2006,

11. jaanuar 2006,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1725/2003 (millega võetakse vastu teatavad rahvusvahelised raamatupidamisstandardid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1606/2002) seoses rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega IFRS 1, 4, 6 ja 7, rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditega IAS 1, 14, 17, 32, 33 ja 39 ning rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgendamise komitee IFRIC tõlgendusega 6

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta, [1] eriti selle artikli 3 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 1725/2003 [2] võeti vastu teatavad 14. septembri 2002. aasta seisuga kehtinud rahvusvahelised standardid ja tõlgendused.

(2) Rahvusvaheline raamatupidamisstandardite nõukogu (IASB) avaldas 30. juunil 2005 muudatused standardis IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtmine* ja standardi IFRS 6 *Maavarade uurimine ja hindamine* järelduste aluses, et sõnastada selgemalt erand, mis on ette nähtud neile, kes soovivad IFRS 6 esmakordselt kasutusele võtta enne 1. jaanuari 2006.

(3) 18. augustil 2005 avaldas IASB standardi IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*. Standardis esitatakse uued nõuded, et parandada ettevõtete raamatupidamisaruannetes finantsinstrumentide kohta esitatavat teavet. IFRS 7 asendab standardi IAS 30 *Pankade ja samalaadsete finantsasutuste finantsaruannetes avalikustatav informatsioon* ja mõned standardi IAS 32 *Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine* nõuded.

(4) Samuti avaldas IASB 18. augustil 2005 muudatuse standardis IAS 1 *Finantsaruannete esitamine — kapitali kohta avaldatav teave*, millega ettevõtetele kehtestatakse nõue esitada andmeid oma kapitali kohta.

(5) IASB avaldas 18. augustil 2005 muudatused standardis IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* ja standardis IFRS 4 *Kindlustuslepingud — finantsgarantiilepingud*. Muudatuste eesmärk on tagada, et finantsgarantiilepingute väljastajad kaasaksid nendest tulenevad kohustised oma bilanssi.

(6) 1. septembril 2005 avaldas rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgendamise komitee (IFRIC) oma tõlgenduse 6 *Konkreetsel turul osalemisest tekkivad kohustised — elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed* (edaspidi "IFRIC 6"). IFRIC 6 selgitab, kuidas pidada raamatupidamisarvestust jäätmehoolduskuludest tekkivate kohustiste kohta.

(7) Konsulteerimine valdkonna tehniliste ekspertidega kinnitab, et IFRS 1, IFRS 4, IFRS 7, IAS 1, IAS 39 ja IFRIC 6 vastavad määruse (EÜ) nr 1606/2002 artikli 3 lõikes 2 esitatud vastuvõtmiseks vajalikele tehnilistele kriteeriumidele.

(8) Standardi IFRS 7 vastuvõtmise tõttu tuleb omakorda muuta teisi rahvusvahelisi raamatupidamisstandardeid, et tagada standardite kooskõla. Kõnealused muudatused mõjutavad standardeid IFRS 1, IFRS 4, IAS 14, IAS 17, IAS 32, IAS 33 ja IAS 39.

(9) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 1725/2003 vastavalt muuta.

(10) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas raamatupidamise regulatiivkomitee arvamusega,

[1] ELT L 243, 11.9.2002, lk 1.

[2] ELT L 261, 13.10.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2106/2005 (ELT L 337, 22.12.2005, lk 16).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1725/2003 lisa muudetakse järgmiselt:

(1) Rahvusvahelist finantsaruandlusstandardit IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtmine* ja standardi IFRS 6 *Maavarade uurimine ja hindamine* järelduste alust muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

(2) Rahvusvaheline raamatupidamisstandard IAS 30 *Pankade ja samalaadsete finantsasutuste finantsaruannetes avalikustatav informatsioon* asendatakse standardiga IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* vastavalt käesoleva määruse lisale.

(3) Rahvusvahelist raamatupidamisstandardit IAS 1 *Finantsaruannete esitamine — kapitali kohta avaldatav teave* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

(4) Standardit IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* ja standardit IFRS 4 *Kindlustuslepingud* muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

(5) Rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgendus 6 *Konkreetsel turul osalemisest tekkivad kohustised — elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed* lisatakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

(6) Standardi IFRS 7 vastuvõtmine eeldab ühtlasi standardite IFRS 1, IFRS 4, IAS 14, IAS 17, IAS 32, IAS 33 ja IAS 39 muutmist, et viia need kooskõlla standardi IFRS 7 C liitega vastavalt käesoleva määruse lisale.

(7) Standardit IAS 32 muudetakse nii, et viia see kooskõlla muudatustega standardites IAS 39 ja IFRS 4 vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

(1) Kõik ettevõtted peavad hiljemalt oma 2006. majandusaasta alguskuupäevast kohaldama käesoleva määruse lisas sätestatud muudatusi standardites IFRS 1, IAS 39 ja IFRS 4.

(2) Kõik ettevõtted peavad hiljemalt oma 2007. majandusaasta alguskuupäevast kohaldama käesoleva määruse lisas sätestatud standardit IFRS 7 ja muudatusi standardis IAS 1.

(3) Kõik ettevõtted peavad hiljemalt oma 2006. majandusaasta alguskuupäevast kohaldama käesoleva määruse lisas sätestatud tõlgendust IFRIC 6.

Kui ettevõtte majandusaasta algab detsembris, peab ta siiski kohaldama tõlgendust IFRIC 6 hiljemalt oma 2005. majandusaasta alguskuupäevast.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. jaanuar 2006.

Komisjoni nimel
Charlie MCREEVY
komisjoni liige

LISA

RAHVUSVAHELISED FINANTSARUANDLUSSTANDARDID

IFRS 1	Muudatused standardis IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtmine* ja standardi IFRS 6 *Maavarade uurimine ja hindamine* järelduste aluses
IFRS 7	IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*
IAS 1	Muudatus standardis IAS 1 *Finantsaruannete esitamine — kapitali kohta avaldatav teave*
IAS 39 IFRS 4	Muudatused standardis IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* ja standardis IFRS 4 *Kindlustuslepingud — finantsgarantiilepingud*
IFRIC 6	Tõlgendus IFRIC 6 *Konkreetsel turul osalemisest tekkivad kohustised — elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed*

Paljundamine lubatud Euroopa Majanduspiirkonnas. Kõik olemasolevad õigused kehtivad väljaspool EMPd, v.a õigus paljundada isiklikuks kasutamiseks või muul õiguspärasel otstarbel. Lisateavet on võimalik saada IASB veebilehelt www.iasb.org

Muudatused standardis IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt*

Käesolevas dokumendis sätestatakse muudatused standardis IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt*. Muudatused vormistavad lõplikul kujul ettepanekud, mis sisaldusid 29. aprillil 2005. aastal avaldatud kõnealuse IFRSi muudatusettepanekute avalikustatud projektis.

IFRS 1 muudatused

Paragrahvi 36B ning sellele eelnevat pealkirja muudetakse järgmiselt.

Erand IFRS 6 kohaste võrdlusandmete esitamise nõudest

36B Ettevõte, kes võtab IFRSid kasutusele enne 1. jaanuari 2006 ning otsustab võtta kasutusele IFRS 6 Maavarade uuring ja hindamine enne 1. jaanuari 2006, ei pea oma esimestes IFRS finantsaruannetes rakendama IFRS 6 nõudeid esitatavate võrdlusandmete suhtes.

RAHVUSVAHELINE FINANTSARUANDLUSSTANDARD 7

Finantsinstrumendid: avalikustatav teave

EESMÄRK

1 Käesoleva rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) eesmärk on nõuda, et ettevõtted avalikustaksid oma finantsaruannetes teabe, mis võimaldaks aruande kasutajal hinnata:

a) finantsinstrumentide mõju ettevõtte finantsseisundile ja -tulemuslikkusele;

ning

b) milline ja kui suur on finantsinstrumentidest tulenev risk, mis ettevõtet aruandeperioodil ja aruandekuupäeval mõjutab, ning kuidas ettevõte neid riske haldab.

2 Käesolevas IFRSis sisalduvad põhimõtted täiendavad finantsvara ja finantskohustiste kajastamise, mõõtmise ja esitamise põhimõtteid, mis on sätestatud IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine* ning IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine*.

RAKENDUSALA

3 Käesolevat IFRSi peavad kohaldama kõik ettevõtted kõigi finantsinstrumentide liikide suhtes, v.a:

a) osalused tütar-, sidus- ja ühisettevõtetes, mille kohta on aru antud vastavalt IAS 27 *Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded*, IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtetesse* või IAS 31 *Osalemine ühisettevõtetes*. Kuid mõningatel juhtudel lubavad IAS 27, IAS 28 või IAS 31 ettevõttel anda aru osalusest tütar-, sidus- või ühisettevõtetes, kasutades IAS 39; sellistel juhtudel peavad ettevõtted kohaldama lisaks käesolevas IFRSis leiduvatele avalikustamisnõuetele veel IAS 27, IAS 28 või IAS 31 omi. Ettevõtted peavad kohaldama käesolevat IFRSi kõigi tuletisinstrumentide suhtes, mis on seotud osalusega tütar-, sidus- või ühisettevõtetes, v.a juhul kui tuletisinstrument vastab IAS 32 sätestatud omakapitaliinstrumendi määratlusele.

b) tööandjate õigused ja kohustused, mis tulenevad töövõtjate hüvitiste kavadest, mille kohta kehtib IAS 19 *Töövõtjate hüvitised*.

c) lepingud võimalike kulude kohta majandustegevuses (vt IFRS 3 *Äriühendused*). See erand kehtib ainult omandajale.

d) kindlustuslepingud, nagu need on määratletud IFRS 4 *Kindlustuslepingud*. Ometi kehtib käesolev IFRS varjatud tuletisinstrumentide kohta kindlustuslepingutes, kui IAS 39 nõuab ettevõttelt nende kohta eraldi aruandlust.

e) finantsinstrumendid, lepingud ja kohustused aktsiapõhistest maksetehingutest, mille kohta kehtib IFRS 2 *Aktsiapõhine makse*; kuid samas kehtib käesolev IFRS IAS 39 paragrahvide 5-7 rakendusalasse jäävate lepingute kohta.

4 Käesolev IFRS kehtib kajastatud ja kajastamata finantsinstrumentide kohta. Kajastatud finantsinstrumentide hulka kuuluvad IAS 39 rakendusalas olev finantsvara ja finantskohustised. Kajastamata finantsinstrumentide hulka kuuluvad mõned finantsinstrumendid, mis on küll väljaspool IAS 39 rakendusala, kuid samas käesoleva IFRSi rakendusalas (näiteks mõned laenu andmise kohustused).

5 Käesolev IFRS kehtib IAS 39 rakendusalasse jäävate mitterahaliste objektide ostu- või müügilepingute kohta (vt IAS 39 paragrahvid 5-7).

FINANTSINSTRUMENTIDE LIIGID JA AVALIKUSTAMISE TASE

6 Kui käesolev IFRS nõuab finantsinstrumentide avalikustamist liikide kaupa, peab ettevõte rühmitama finantsinstrumendid avalikustatud teabe kohastesse ning nende finantsinstrumentide iseloomu arvestavatesse liikidesse. Ettevõte peab andma piisavat teavet, mis võimaldaks bilansis esitatud kirjeid võrrelda.

FINANTSINSTRUMENTIDE MÕJU FINANTSSEISUNDILE JA -TULEMUSLIKKUSELE

7 **Ettevõte peab avalikustama teabe, mis võimaldaks tema finantsaruannete kasutajail hinnata finantsinstrumentide mõju ettevõtte finantsseisundile ja -tulemuslikkusele.**

Bilanss

Finantsvarade ja finantskohustiste kategooriad

8 Kõigi järgnevate standardis IAS 39 määratletud kategooriate bilansilised jääkmaksumused tuleb avalikustada kas bilansis või selle juurde käivates selgitustes:

a) finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, osutades eraldi (i) neile varadele, mis on sellistena kajastatud esmasest arvelevõtmisest peale ja (ii) neile varadele, mis on liigitatud vastavalt IAS 39 kauplemiseesmärgil hoitavateks;

b) lunastustähtajani hoitavad investeeringud;

c) laenud ja nõuded;

d) müügivalmis finantsvarad;

e) finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, osutades eraldi (i) neile kohustistele, mis on sellistena kajastatud esmasest arvelevõtmisest peale ja (ii) neile kohustistele, mis on liigitatud vastavalt IAS 39 kauplemiseesmärgil hoitavateks;

ning

f) amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantskohustised.

Finantsvarad või finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

9 Kui ettevõte on määratlenud laenu või nõude (või laenude või nõuete rühma) kui õiglase väärtusega muutustega läbi kasumiaruande, peab ta avalikustama:

a) laenu või nõude (või laenude või nõuete rühma) maksimaalse krediidiriski määra (vt paragrahvi 36 punkt a) aruandepäeval.

b) summa, mille võrra mis tahes seotud krediidituletisinstrument vms instrument nimetatud maksimaalset krediidiriski maandab.

c) laenu või nõude (või laenude või nõuete rühma) õiglase väärtuse muutuse summa perioodi kohta ja kumulatiivselt, mille põhjuseks saab pidada finantsvara krediidiriski muutusi määratuna kas:

i) muutuse väärtusena õiglases väärtuses, kui muutuse põhjuseks ei saa pidada tururiski põhjustavat turutingimuste muutumist;

või

ii) kasutades alternatiivseid meetodeid, mis ettevõtte meelest esitab usaldusväärsemalt muutuse summat selle õiglases väärtuses, kui muutuse põhjuseks saab pidada vara krediidiriski muutusi.

Tururiski põhjustavate turutingimuste muutuste hulka kuuluvad jälgitud (viit)intressimäära, kauba hinna, valuutavahetuskursi või hinna- või määraindeksi muutused.

d) mis tahes seotud krediidituletisinstrumendi vms instrumendi perioodi jooksul ning kumulatiivselt laenu või nõude määratlemise järel toimunud õiglase väärtuse muutuse summa.

10 Kui ettevõte on määratlenud finantskohustise õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kooskõlas IAS 39 paragrahviga 9, peab ta avalikustama:

a) finantskohustise õiglase väärtuse muutuse summa perioodi jooksul ja kumulatiivselt, mille põhjuseks saab pidada selle kohustise krediidiriski muutusi määratuna kas:

i) muutuse väärtusena tema õiglases väärtuses, kui muutuse põhjuseks ei saa pidada tururiski põhjustavat turutingimuste muutumist (vt liite B paragrahv B4);

või

ii) kasutades alternatiivseid meetodeid, mis ettevõtte meelest esitab usaldusväärsemalt muutuse summat selle õiglases väärtuses, kui muutuse põhjuseks saab pidada kohustise krediidiriski muutusi.

Tururiski põhjustavate turutingimuste muutuste hulka kuuluvad viitintressimäära, teise ettevõtte finantsinstrumendi hinna, kauba hinna, valuutavahetuskursi või hinna- või määraindeksi muutused. Üksuste ühendamist hõlmavate lepingute puhul kuulub turutingimuste muutuste hulka vastava sisemise või välimise investeerimisfondi finantstulemuslikkuses.

b) vahe finantskohustise bilansilise jääkmaksumuse ja summa vahel, mille ettevõte peaks lepingujärgselt lõpptähtajal võlakohustuse omanikule tasuma.

11 Ettevõte peab avalikustama:

a) paragrahvi 9 punkti c ning paragrahvi 10 punkti a nõuete täitmiseks kasutatud meetodid.

b) kui ettevõte usub, et teave, mida ta on avalikustanud paragrahvi 9 punkti c või paragrahvi 10 punkti a nõuete täitmiseks, ei peegelda usaldusväärselt finantsvara või finantskohustise õiglase väärtuse muutumist, mille põhjuseks võib pidada krediidiriski muutust, siis sellele järeldusele jõudmise põhjused ning tegurid, mida ta peab oluliseks.

Ümberliigitused

12 Kui ettevõte liigitab finantsvara ümber selliseks, mida mõõdetakse:

a) õiglase väärtuse asemel soetusmaksumuses või amortiseeritud soetusmaksumuses;

või

b) soetusmaksumuse või amortiseeritud soetusmaksumuse asemel õiglases väärtuses;

peab ta avalikustama igasse kategooriasse ning sealt välja arvatud summa ning ümberliigitamise põhjuse (vt IAS 39 paragrahvid 51-54).

Kajastamise lõpetamine

13 Ettevõte võib olla finantsvara üle kandnud nii, et finantsvara kajastamist ei saa lõpetada tervikuna või osaliselt (vt IAS 39 paragrahvid 15-37). Ettevõte peab sellise finantsvara iga liigi kohta avalikustama:

a) vara olemuse;

b) ettevõttele seoses finantsvara omandiga jäävate riskide ja hüvede olemuse;

c) kui ettevõte kajastab edasi kogu vara, siis varade ja nendega seotud kohustiste bilansilised jääkmaksumused;

ning

d) kui ettevõte kajastab vara edasi oma jätkuva seotuse ulatuses, siis algse vara kogu bilansilise jääkmaksumuse, vara osa, mille kajastamist ta jätkab ning seotud kohustiste bilansilise jääkmaksumuse.

Tagatis

14 Ettevõte peab avalikustama:

a) kohustiste või tingimuslike kohustiste tagatisena panditud finantsvara bilansilise jääkmaksumuse, k.a summad, mis on IAS 39 paragrahvi 37 punkti a kohaselt ümberliigitatud;

ning

b) pandiga seotud tingimused.

15 Kui ettevõttel on (finants- või mittefinantsvaraline) tagatis ning tal on õigus tagatis edasi müüa või pantida, kui tagatise omanik ei ole oma kohustusi täitmata jätnud, peab ta avalikustama:

a) saadud tagatise õiglase väärtuse;

b) mis tahes sellise müüdud või edasi panditud tagatise õiglase väärtuse ning kas ettevõte on kohustatud selle tagastama;

ning

c) tagatise kasutamisega seotud tingimused.

Krediidikahjumite allahindluse konto

16 Kui finantsvara väärtus on krediidikahjumi tõttu langenud ning ettevõte kirjendab kahjumi eraldi kontole (näiteks üksiku väärtuse languse kirjendamiseks kasutatavale allahindluse kontole vms kontole, mida kasutatakse üldiseks varade väärtuse languse kirjendamiseks) selle asemel, et vara bilansilist jääkmaksumust otse vähendada, peab ta avalikustama iga finantsvara liigi kohta selle konto muutuste võrdluse perioodil.

Mitme varjatud tuletisinstrumendiga liitfinantsinstrumendid

17 Kui ettevõte on emiteerinud instrumendi, mis sisaldab nii kohustise kui omakapitali komponenti, (vt IAS 32 paragrahvi 28) ning sellel instrumendil on mitu varjatud tuletisinstrumenti, mille väärtused vastastikku sõltuvad (näiteks tagasiostetav vahetusvõlakiri), peab ta avalikustama nende omaduste olemasolu.

Lepingukohustuste täitmatajätmised ja lepingu rikkumised

18 Aruandepäeval kajastatud võlgade kohta peab ettevõte avalikustama:

a) nende võlgade perioodi jooksul toimunud mis tahes lepingukohustuste (põhiosa, intressi, võlakustutusfondi või võla tagastamistingimuste) mittetäitmise üksikasjad;

b) nende laenude, mille suhtes lepingukohustusi ei täidetud, bilansilise jääkmaksumuse aruandepäevaks;

ning

c) kas enne finantsaruannete kinnitamist heastati lepingukohustuste mittetäitmine või lepiti kokku laenutingimuste muutmises.

19 Kui perioodi jooksul tuli ette muude laenulepingu sätete rikkumist kui paragrahvis 18 kirjeldatud, peab ettevõte avalikustama sama teabe, mis paragrahvis 18 nõutud, kui need lepingurikkumised võimaldasid laenajal nõuda kiirendatud tagasimaksmist (v.a juhul, kui lepingu rikkumised heastati või lepiti kokku laenutingimuste muutmises kas aruandepäeval või enne seda).

Kasumiaruanne ja omakapital

Tulu-, kulu-, kasumi- ja kahjumikirjed

20 Ettevõte peab avalikustama kas finantsaruannetes või selle juurde käivates selgitustes järgmised tulu-, kulu-, kasumi- või kahjumikirjed:

a) puhaskasum või -kahjum:

i) finantsvarast või finantskohustistest õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, osutades eraldi nendele varadele ja kohustistele, mis on kajastatud sellistena esmasest arvelevõtmisest peale, ning nendele varadele ja kohustistele, mis on vastavalt IAS 39 kauplemise eesmärgil hoitavateks ümberliigitatud;

ii) müügivalmis finantsvarast, osutades eraldi perioodi jooksul otse omakapitalis kajastatud kasumile või kahjumile ning perioodi jooksul omakapitalist eraldatud ning kasumis või kahjumis kajastatud summale;

iii) lunastustähtajani hoitavad investeeringud;

iv) laenud ja nõuded;

ning

v) amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantskohustised;

b) kogu intressitulu ja kogu intressikulu (arvutatuna sisemise intressimäära meetodi abil) finantsvarast või finantskohustistest, mis ei ole õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande;

c) lõivutulu ja -kulu (v.a sisemise intressimäära määramisse kaasatud summad), mis tuleneb:

i) finantsvarast või finantskohustistest, mis ei ole õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande;

ning

ii) usaldustehingutest ja muudest usaldusel põhinevatest tegevustest varade hoidmisel või investeerimisel eraisikute, trustide, pensionifondide ja muude asutuste nimel;

d) intressitulu langenud väärtusega finantsvaradest, mis on tekkinud kooskõlas IAS 39 paragrahviga AG93;

ning

e) mis tahes kulu väärtuse langemisest iga finantsvara liigi kohta eraldi.

Muu avalikustatav teave

Arvestusmetoodika

21 Vastavalt IAS 1 *Finantsaruannete esitamine* paragrahvile 108 avalikustab ettevõte olulise arvestusmetoodika kokkuvõtte, finantsaruannete koostamisel kasutatud mõõtmisaluse(d) ning muud kasutatud arvestusmeetodid, mis on olulised finantsaruande mõistmiseks.

Riskimaandamisinstrumentide arvestus

22 Ettevõte peab avalikustama eraldi iga IAS 39 kirjeldatud riskimaandamisinstrumendi liigi (s.o õiglases väärtuses riskimaandamisinstrumentide, rahavoogude riskimaandamisinstrumentide ning välismaisesse üksusesse tehtud netoinvesteeringute riskimaandamisinstrumentide) kohta järgneva:

a) iga riskimaandamisinstrumendi liigi kirjelduse;

b) riskimaandamisinstrumentidena määratletud finantsinstrumentide kirjelduse ning nende õiglase väärtuse aruandepäeval;

ning

c) maandatavate riskide olemuse.

23 Rahavoo riskimaandamisinstrumentide kohta peab ettevõte avalikustama:

a) rahavoogude eeldatavad perioodid ning millal need võiksid mõjutada kasumit või kahjumit;

b) mis tahes tehingu kirjelduse, mille suhtes on riskimaandamisinstrumentide arvestust varem kasutatud, kuid mille kordumist ei eeldata;

c) summa, mida perioodi jooksul kajastati omakapitalis;

d) summa, mis on omakapitalist eraldatud ning lisatud perioodi kasumisse või kahjumisse, näidates ära summa iga kasumiaruande rea kohta;

ning

e) summa, mis on perioodi jooksul omakapitalist eraldatud ning lisatud sellise mitterahalise vara või kohustise, mille omandamine või teke oli kõrge tõenäosusega prognoositav maandatav tehing, algmaksumusele või muule bilansilisele jääkmaksumusele.

24 Ettevõte peab eraldi avalikustama:

a) õiglase väärtuse riskimaandamisel tulud ja kulud:

i) riskimaandusinstrumendi pealt;

ning

ii) maandatavale riskile omistatava maandatava alusinstrumendi või -tehingu pealt.

b) rahavoogude riskimaandamisest tuleneva kasumis või kahjumis kajastatava ebaefektiivsuse;

ning

c) välismaisesse üksusesse tehtud netoinvesteeringute riskimaandamisest tuleneva kasumis või kahjumis kajastatava ebaefektiivsuse.

Õiglane väärtus

25 Välja arvatud paragrahvis 29 sätestatud juhud, peab ettevõte iga finantsvara ja finantskohustiste liigi kohta (vt paragrahv 6) avalikustama selle vara ja kohustiste liigi õiglase väärtuse nii, et seda oleks võimalik võrrelda selle bilansilise jääkmaksumusega.

26 Õiglaste väärtuste avalikustamisel peab ettevõte rühmitama finantsvarad ja finantskohustised liikidesse, kuid peab neid saldeerima vaid sel määral, mil bilansilised jääkmaksumused on saldeeritud bilansis.

27 Ettevõte peab avalikustama:

a) iga finantsvara ja finantskohustiste liigi õiglase väärtuse määramiseks kasutatud meetodid ning, kui kasutatakse hindamistehnikat, siis selle aluseks võetud eeldused. Nii näiteks avalikustab ettevõte vajadusel eeldused ettemaksete määrade, eeldatavate krediidikahjude ning intressi- või diskontomäärade kohta.

b) kas õiglased väärtused on tervikuna või osaliselt määratud otse, viidates avaldatud hinnanoteeringutele aktiivsel turul, või on need saadud hindamistehnikat kasutades (vt IAS 39 paragrahvid AG71-AG79).

c) kas kajastatud või finantsaruannetes avalikustatud õiglased väärtused on määratud tervikuna või osaliselt, kasutades hindamistehnikaid, mis põhinevad eeldustel, mida ei toeta sama instrumendiga teostatud jooksvate turutehingute jälgitavad hinnad (s.o ilma teisenduste ja ümberpakkimiseta) ega põhine kättesaadaval jälgitaval turuteabel. Kui ühe või enama eelduse põhjendamatu vahetamine võimalike alternatiivsete eelduste vastu muudaks õiglast väärtust märkimisväärselt, peab ettevõte avalikustama finantsaruannetes kajastatavate õiglaste väärtuste puhul selliste muudatuste mõju. Selleks tuleb mõjukust hinnata kasumi ja kahjumi ning kogu varade või kogu kohustiste suhtes, või, kui õiglase väärtuse muutused on kajastatud omakapitalis, siis kogu omakapitali suhtes.

d) kui tuleb kohaldada punkti c, siis õiglase väärtuse prognoositava muutuse kogusumma, kasutades sellist hindamistehnikat, mida kasutati perioodi kasumi või kahjumi kajastamiseks.

28 Kui finantsinstrumendi turg ei ole aktiivne, määrab ettevõte selle, kasutades õiglase väärtuse hindamistehnikat (vt IAS 39 paragrahvid AG74-AG79). Sellegipoolest on õiglase väärtuse parimaks määrajaks tehingu hind esmasel arvelevõtmisel (s.o antud või saadud tasu õiglane väärtus), v.a juhul, kui on täidetud IAS 39 paragrahvis AG76 kirjeldatud tingimused. Sellest tuleneb, et esmasel arvelevõtmisel kasutatud õiglane väärtus võib erineda aruandepäevaks hindamistehnikat kasutades määratud summast. Kui selline erinevus on olemas, peab ettevõte avalikustama finantsinstrumentide liigiti:

a) arvestusmeetodi selle vahe kajastamiseks kasumis või kahjumis, et peegeldada nende tegurite (sh aja) muutumist, mida turul osalejad hinna määramisel arvestaksid (vt IAS 39 paragrahv AG76A);

ning

b) kogu erinevuse, mida ei ole veel kasumis või kahjumis kajastatud, perioodi alguseks ja lõpuks ning selle erinevuse saldode muutuste võrdluse.

29 Õiglase väärtuse avalikustamist ei nõuta:

a) kui bilansiline jääkmaksumus on õiglase väärtuse põhjendatud lähend, näiteks sellistel finantsinstrumentidel, nagu lühiajalised nõuded ostjate ning kohustused tarnijate vastu;

b) omakapitaliinstrumentides investeeringute puhul, millel puudub noteeritud turuhind aktiivsel turul, või selliste omakapitaliinstrumentidega seotud tuletisinstrumentide puhul, mida mõõdetakse IAS 39 kohaselt soetusmaksumuses, sest selle õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt mõõta;

või

c) valikulist kasumiosalust (nagu kirjeldatud IFRSis 4) sisaldavate lepingute puhul, kui selle õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt mõõta.

30 Paragrahvi 29 punktides b ja c kirjeldatud juhtudel peab ettevõte teabe avalikustama, et aidata finantsaruannete kasutajal otsustada võimalike erinevuste määra üle nende finantsvarade või finantskohustiste bilansilise jääkmaksumuse ja nende õiglase väärtuse vahel, sealhulgas:

a) asjaolu, et nende instrumentide õiglase väärtuse kohta ei ole avalikustatud teavet, sest nende õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt mõõta;

b) finantsinstrumentide kirjelduse, nende bilansilise jääkmaksumuse ning selgituse, miks õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt mõõta;

c) teabe instrumentide turu kohta;

d) teabe, kas ja kuidas ettevõte kavatseb finantsinstrumendid realiseerida;

ning

e) kui lõpetatakse finantsinstrumentide kajastamine, mille väärtust ei saanud varem usaldusväärselt mõõta, siis selle asjaolu, nimetatud finantsinstrumentide bilansiline jääkmaksumus kajastamise lõpetamisel ning kajastatud tulu või kulu summa.

FINANTSINSTRUMENTIDEST TULENEVATE RISKIDE OLEMUS JA MÄÄR

31 **Ettevõte peab avalikustama teabe, mis võimaldab tema finantsaruannete kasutajatel hinnata finantsinstrumentidest tulenevate riskide olemust ja määra, mis ettevõtet aruandekuupäeval mõjutavad.**

32 Teave, mille avalikustamist nõutakse paragrahvides 33-42, on põhiliselt seotud riskidega, mis tulenevad finantsinstrumentidest ja nende haldamisest. Nende riskide hulka kuulub üldjuhul, kuid mitte ainult, krediidirisk, likviidsusrisk ja tururisk.

Kvalitatiivne avalikustatav teave

33 Iga finantsinstrumentidest tuleneva riskiliigi kohta peab ettevõte avalikustama:

a) riskimäärad ning kuidas need tekivad;

b) oma riskihalduse eesmärgid, metoodika ja protsessid ning riski mõõtmiseks kasutatavad meetodid;

ning

c) mis tahes muutused punktides a ja b, võrreldes eelmise perioodiga.

Kvantitatiivne avalikustatav teave

34 Iga finantsinstrumentidest tuleneva riskiliigi kohta peab ettevõte avalikustama:

a) selle riski määra kokkuvõtlikud kvantitatiivsed andmed aruandekuupäevaks. See avalikustamine peab põhinema ettevõtte siseselt ettevõtte tippjuhtkonnale (nagu määratletud IAS 24 *Seotud osapooli käsitleva informatsiooni avalikustamine*), näiteks ettevõtte juhatusele või tegevdirektorile antaval teabel.

b) lõigetes 36-42 nõutava teabe avalikustamine, mis ei ole hõlmatud punktis a, v.a juhul, kui risk on ebaoluline (vt arutlus olulisuse üle IAS 1 paragrahvides 29-31).

c) riskikontsentratsiooni, kui see ei ilmne punktist a ja b.

35 Kui aruandluskuupäeval avalikustatud kvantitatiivne teave ei iseloomusta ettevõtte riskimäära perioodi jooksul, peab ettevõte esitama täiendavat teavet, mis seda teeks.

Krediidirisk

36 Ettevõte peab avalikustama finantsinstrumentide liigiti:

a) summa, mis kõige paremini esitab maksimaalset krediidiriski aruandepäeval, arvestamata hoitavat tagatist või muid krediidikvaliteeti parandavaid kokkuleppeid (näiteks tasaarvelduskokkuleppeid, mis IAS 32 kohaselt ei ole saldeeritavad);

b) punkti a kohaselt avalikustatud summa suhtes hoitava tagatise ja muude krediidikvaliteeti parandavate kokkulepete kirjelduse;

c) teabe sellise finantsvara krediidikvaliteedi kohta, mis ei ole ei tähtajaks tasumata ega langenud väärtusega;

ning

d) selliste finantsvarade bilansilise jääkmaksumuse, mille sätete muutmise üle peetakse läbirääkimisi ja mis vastasel korral oleksid tähtajaks tasumata või langenud väärtusega.

Tähtajaks tasumata või langenud väärtusega finantsvara

37 Ettevõte peab avalikustama finantsvara liigiti:

a) aruandepäeva seisuga tähtajaks tasumata, kuid langemata väärtusega finantsvara vanuse analüüsi;

b) analüüsi finantsvara kohta, mille väärtus on üksikjuhtude kaupa aruandepäevaks langenuks määratud, k.a tegurid, mida ettevõte pidas väärtuse languse määravaks põhjuseks;

ning

c) punkti a ja b kohaselt avalikustatud summade kohta ettevõtte hoitava tagatise ja muude krediidikvaliteeti parandavate kokkulepete kirjelduse ning, v.a juhul, kui see ei ole teostamatu, nende õiglase väärtuse hinnangu.

Tagatis ja muud saadud krediidikvaliteeti parandavad kokkulepped

38 Kui ettevõte omandab perioodi jooksul finants- või mittefinantsvara, võttes enda valdusse tagatisi või muid krediidikvaliteeti parandavaid kokkuleppeid (näiteks garantiisid), ning sellised varad täidavad muude standardite kajastamisnõuded, peab ettevõte avalikustama:

a) omandatud vara olemuse ja bilansilise jääkmaksumuse;

ning

b) kui vara ei ole kergelt sularahaks vahetatav, oma metoodika selliste varade realiseerimiseks või oma tegevuses kasutamiseks.

Likviidsusrisk

39 Ettevõte peab avalikustama:

a) finantsvara lunastustähtaegade analüüsi, mis näitab lepingulisi tähtaegu;

ning

b) kirjelduse, kuidas ettevõte haldab punktist a tulenevat likviidsusriski.

Tururisk

Tundlikkuse analüüs

40 Kui ettevõte ei vasta paragrahvi 41 nõuetele, peab ta avalikustama:

a) analüüsi tundlikkusest igale teda aruandepäeval mõjutanud tururiski tüübile, näidates, kuidas vastava riskimuutuja põhjendatud muutumine sellel kuupäeval oleks võinud mõjutada kasumit või kahjumit ja omakapitali;

b) tundlikkuse analüüsi koostamisel kasutatud meetodid ja eeldused;

ning

c) kasutatud meetodite ja eelduste muutumise eelmise perioodiga võrreldes ning selliste muutuste põhjused.

41 Kui ettevõte koostab tundlikkuse analüüsi, näiteks üldise riskitaseme kohta, mis peegeldab riskimuutujate (näiteks intressimäärade ja vahetuskursside) omavahelist sõltuvust ning kasutab seda finantsriskide haldamiseks, võib ta kasutada seda analüüsi paragrahvis 40 kirjeldatu asemel. Ettevõte peab avalikustama ka:

a) sellise tundlikkuse analüüsi koostamisel kasutatud meetodite selgituse ning esitatud andmete aluseks olnud põhiparameetrid ja eeldused;

ning

b) selgituse kasutatud meetodi eesmärgi ja piirangute kohta, mis võivad tuleneda teabest, mis ei peegelda täielikult kaasatud varade ja kohustiste õiglast väärtust.

Muud tururiski avalikustamised

42 Kui lõike 40 või 41 kohaselt avalikustatud tundlikkuse analüüsid ei iseloomusta finantsinstrumendile omast riski (näiteks sellepärast, et aastalõpu riskimäär ei peegelda riskimäära aasta jooksul), peab ettevõte avalikustama selle asjaolu ning põhjuse, miks tundlikkuse analüüs on tema arvates mitteiseloomulik.

JÕUSTUMISKUUPÄEV JA ÜLEMINEK

43 Ettevõte peab rakendama käesolevat IFRSi selliste aastaste perioodide suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2007 või pärast seda. Varasem rakendamine on soovitatav. Kui ettevõte rakendab käesolevat IFRSi varasema perioodi kohta, peab ta selle asjaolu avalikustama.

44 Kui ettevõte rakendab käesolevat IFRSi enne 1. jaanuari 2006 algavate perioodide suhtes, ei pea ta esitama võrdlevat teavet, mis käsitleb finantsinstrumentidest tulenevate riskide olemust ja määra ning mida nõutakse paragrahvides 31-42.

IAS 30 KEHTETUKS TUNNISTAMINE

45 Käesolev IFRS asendab IAS 30 *Pankade ja samalaadsete finantsasutuste finantsaruannetes avalikustatav informatsioon*.

A LIIDE

Määratletud mõisted

Käesolev liide on IFRSi lahutamatu osa.

krediidirisk	Risk, et finantsinstrumendi üks osapool põhjustab teisele rahalise kaotuse, sest ei suuda kohustust täita.
valuutarisk	Risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu.
intressimäära risk	Risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäära muutuste tõttu.
likviidsusrisk	Risk, et ettevõttel tekib raskusi oma finantskohustistega seotud kohustuste täitmisel.
võlad	Võlad on finantskohustised peale tavaliste krediiditingimustega lühiajaliste võlgnevuste tarnijatele.
tururisk	Risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turuhindade muutuste tõttu. Tururisk koosneb kolme liiki riskist: **valuutariskist, intressimäärariskist** ja **muust hinnariskist**.
muu hinnarisk	Risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus (muude kui **intressimäärariskist** või **valuutariskist** tulenevate) turuhindade muutumise tõttu, olgu need muutused põhjustatud üksikule finantsinstrumendile või selle emiteerijale omastest teguritest või teguritest, mis mõjutavad kõiki sarnaseid finantsinstrumente, millega turul kaubeldakse.
tähtajaks tasumata	Finantsvara on tähtajaks tasumata, kui vastaspool on jätnud makse lepinguga ettenähtud ajal sooritamata.

Järgnevad terminid on määratletud IAS 32 paragrahvis 11 või IAS 39 paragrahvis 9 ning neid kasutatakse käesolevas IFRSis IAS 32 ja IAS 39 määratletud tähenduses.

— finantsvara või -kohustise amortiseeritud soetusmaksumus

— müügivalmis finantsvarad

— kajastamise lõpetamine

— tuletisinstrument

— sisemise intressimäära meetod

— omakapitaliinstrument

— õiglane väärtus

— finantsvara

— finantsinstrument

— finantskohustis

— finantsvara või finantskohustis õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

— kauplemiseesmärgil hoitav finantsvara või finantskohustis

— prognoositav tehing

— riskimaandamisinstrument

— lunastustähtajani hoitavad investeeringud

— laenud ja nõuded

— tavapärastel turutingimustel toimuv ost või -müük

B LIIDE

Rakendusjuhend

Käesolev liide on IFRSi lahutamatu osa.

FINANTSINSTRUMENTIDE LIIGID JA AVALIKUSTAMISE TASE (PARAGRAHV 6)

B1 Paragrahvis 6 nõutakse, et ettevõte rühmitaks finantsinstrumendid avalikustatud teabe olemusega sobivatesse ning finantsinstrumentide omadusi arvestavatesse liikidesse. Paragrahvis 6 kirjeldatud liigid määrab ettevõte ning need erinevad seega IAS 39 (milles määratakse, kuidas finantsinstrumente mõõdetakse ning kus kajastatakse õiglase väärtuse muutusi) määratletud finantsinstrumentide liikidest.

B2 Finantsinstrumendi liigi määramisel peab ettevõte vähemalt:

a) eristama amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavad instrumendid õiglases väärtuses mõõdetavatest.

b) liigitama käesoleva IFRSi rakendusalast välja jäävad finantsinstrumendid eraldi liiki või liikidesse.

B3 Ettevõte otsustab vastavalt asjaoludele, kui üksikasjalikku teavet ta käesoleva IFRSi nõuete täitmiseks avalikustab, kui tähtsaks peab nõuete eri aspekte ning kuidas esitada kokkuvõtlikku teavet nii, et tekiks üldpilt, kuid ei liidetaks samas kokku erinevate omadustega teavet. Tuleb leida tasakaal finantsaruannete kasutajate jaoks mittevajalike üleliigsete üksikasjadega ülekuhjamise ning liigsest üldistamisest tingitud teabe hägustamise vahel. Näiteks ei tohi ettevõte teavet varjata, peites selle suure hulga ebaoluliste üksikasjade sekka. Samuti ei tohi ettevõte avalikustada teavet, mis on nii kokkuvõtlik, et varjutab olulised erinevused üksiktehingute ja seotud riskide vahel.

FINANTSINSTRUMENTIDE MÕJU FINANTSSEISUNDILE JA -TULEMUSLIKKUSELE

Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (paragrahvid 10 ja 11)

B4 Kui ettevõte kajastab finantskohustist õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, nõutakse paragrahvi 10 punktis a, et ta avalikustaks finantskohustise õiglase väärtuse muutuse summa, mille põhjuseks saab pidada kohustise krediidiriski muutust. Paragrahvi 10 punkti a alapunkt i) võimaldab ettevõttel määrata seda summat kohustise õiglase väärtuse muutuse summana, mille põhjuseks ei saa pidada tururiski põhjustavaid turutingimuste muutusi. Kui kohustise turutingimuste ainus oluline muutus on jälgitava intressi määra (viitemäära) muutus, saab seda summat prognoosida järgmiselt:

a) Esmalt arvutab ettevõte kohustise sisemise tulumäära perioodi alguseks, kasutades kohustise jälgitavat turuhinda ning selle lepingulisi rahavooge perioodi alguses. Seejärel lahutab ta saadud tulumäärast jälgitava intressi määra (viitemäära) perioodi alguses, et leida sisemise tulumäära instrumendikohane komponent.

b) Järgmiseks arvutab ettevõte kohustisega seostatavate rahavoogude nüüdisväärtuse kohustise lepingujärgsete rahavoogude abil perioodi lõpuks ning diskontomäära, mis võrdub (i) perioodi lõpu jälgitava intressi määra (viitemäära) ning (ii) punktis a määratud sisemise tulumäära instrumendikohase komponendi summaga.

c) Kohustise perioodi lõpu jälgitava turuhinna ja punktis b määratud summa vahe on õiglase väärtuse muutus, mille põhjuseks ei saa pidada jälgitava intressi määra (viitemäära) muutusi. See summa tulebki avalikustada.

Toodud näide eeldab, et õiglase väärtuse muutused, mille põhjuseks on muud tegurid kui instrumendi krediidiriski või intressimäärade muutused, ei ole märkimisväärsed. Kui näite instrument sisaldab varjatud tuletisinstrumenti, jäetakse varjatud tuletisinstrumendi õiglase väärtuse muutus paragrahvis 10 punkti a kohaselt avalikustatava summa määramisel tähelepanuta.

Muu avalikustatav teave — arvestusmetoodika (paragrahv 21)

B5 Lõikes 21 nõutakse finantsaruannete koostamisel kasutatud mõõtmisalus(t)e ning muu kasutatud raamatupidamismetoodika avalikustamist, mis on oluline finantsaruannete mõistmiseks. Finantsinstrumentide puhul võivad avalikustamisele kuuluda:

a) õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvara või finantskohustiste puhul:

i) finantsvara või finantskohustiste olemus, mille ettevõte on kajastanud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande;

ii) kriteeriumid sellise finantsvara või -kohustiste niisuguseks kajastamiseks esmasel arvelevõtmisel;

ning

iii) kuidas ettevõte on täitnud IAS 39 paragrahvide 9, 11A või 12 nõudeid sellise kajastamise kohta. Instrumentide puhul, mis on kajastatud IAS 39 õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvara või finantskohustise määratluse lõike b punkti i kohaselt, peab avalikustamisega kaasnema mõõtmise asjaolude või vastasel korral tekkida võiva kajastamise ebakooskõla vabas vormis kirjeldus. Instrumentide puhul, mis on kajastatud IAS 39 õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsvara või finantskohustise määratluse lõike b punkti ii kohaselt, peab avalikustamisega kaasnema vabas vormis kirjeldus, kuidas õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamine on kooskõlas ettevõtte dokumenteeritud riskihaldus- või investeerimisstrateegiaga.

b) finantsvara müügivalmina kajastamise kriteeriumid.

c) kas finantsvara tavapärastel turutingimustel toimuva ostu ja müüki on tehingu- või väärtuspäeval arvesse võetud (vt IAS 39 paragrahv 38).

d) kui krediidikahjude tõttu langenud väärtusega finantsvara bilansilise jääkmaksumuse vähendamiseks kasutatakse allahindluse kontot:

i) kriteeriumid, mille abil määratakse, millal langenud väärtusega finantsvara bilansilist jääkmaksumust vähendatakse otse (või allahindamise vastandkande puhul suurendatakse otse) ja millal kasutatakse allahindluse kontot;

ning

ii) allahindluse kontole kantud summade mahakandmise kriteeriumid langenud väärtusega finantsvara bilansilisest jääkmaksumusest (vt paragrahv 16).

e) kuidas määratakse iga finantsinstrumendi liigi puhastulu või -kulu (vt lõike 20 punkti a), näiteks kas õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud instrumendi puhastulu või -kulu sisaldab intressi- või dividenditulu.

f) kriteeriumid, mida ettevõte kasutab väärtuse languse objektiivsete tunnuste kindlaksmääramiseks (vt paragrahvi 20 punkt e).

g) juhul kui finantsvarade, mis oleksid muidu tähtajaks tasumata või langenud väärtusega, tingimuste muutmises on kokku lepitud, metoodika sellise finantsvara arvestamiseks, mille tingimuste muutmise üle läbirääkimisi peetakse (vt paragrahvi 36 punkt d).

IAS 1 paragrahvis 113 nõutakse lisaks, et ettevõte avalikustaks oluliste arvestusmetoodikate kokkuvõttes või muudes märkmetes otsused (peale prognoose sisaldavate), mille juhtkond on langetanud ettevõtte arvestusmetoodikate kohaldamisel ja millel on kõige olulisem mõju finantsaruannetes kajastatud summadele.

FINANTSINSTRUMENTIDEST TULENEVATE RISKIDE OLEMUS JA MÄÄR (PARAGRAHVID 31-42)

B6 Paragrahvides 31-42 nõutav avalikustatav teave tuleb esitada kas finantsaruannetes või kaasata finantsaruannete ristviidetena mõnesse muusse aruandesse, nagu juhatuse märkustesse või riskiaruandesse, mis on finantsaruannete kasutajatele kättesaadavad finantsaruannetega samadel tingimustel ja samal ajal. Ilma ristviidetena kaasatud teabeta ei ole finantsaruanded täielikud.

Kvantitatiivne avalikustatav teave (paragrahv 34)

B7 Paragrahvi 34 punktis a nõutakse ettevõtte tippjuhtkonnale antaval teabel põhinevate kokkuvõtlike kvantitatiivsete andmete avalikustamist ettevõtte riskimäära kohta. Kui ettevõte kasutab riskimäära haldamiseks mitut meetodit, peab ta avalikustama teabe, kasutades meetodit või meetodeid, mis pakuvad kõige olulisemat ja usaldusväärsemat teavet. IAS 8 *Arvestuspõhimõtted, raamatupidamislike hinnangute muutused ja vead* käsitleb asjakohasust ja usaldusväärsust.

B8 Paragrahvi 34 punktis c nõutakse riskikontsentratsiooni avalikustamist. Riskikontsentratsioon tekib sarnaste omadustega finantsinstrumentidest, mida majanduslike ja muude tingimuste muutused mõjutavad sarnaselt. Riskikontsentratsiooni tuvastamiseks on vaja ettevõtte olukorda arvestavat hinnangut. Riskikontsentratsiooni avalikustamine peab sisaldama:

a) kirjeldust, kuidas juhtkond määrab kontsentratsioone;

b) kontsentratsiooni määravate ühiste omaduste (näiteks vastaspool, geograafiline piirkond, vääring või turg) kirjeldust;

ning

c) kõigi seda omadust jagavate finantsinstrumentidega seostatav riskimäär.

Maksimaalne krediidiriski määr (paragrahvi 36 punkt a)

B9 Paragrahvis 36 punktis a nõutakse summa avaldamist, mis kajastaks kõige paremini ettevõtte maksimaalset krediidiriski määra. Finantsvara puhul on see üldjuhul bilansiline brutojääkmaksumus, mis koosneb:

a) mis tahes kooskõlas IAS 32 saldeeritud summadest;

ning

b) mis tahes kooskõlas IAS 39 kajastatud väärtuse languse kuludest.

B10 Tegevuste hulka, mis põhjustavad krediidiriski ning sellega seotud maksimaalset krediidiriski määra, kuuluvad muuhulgas:

a) laenude ja nõuete andmine klientidele ning sissemaksed hoiukontodele teistes ettevõtetes. Neil juhtudel on maksimaalne krediidiriski määr sellega seotud finantsvara bilansiline jääkväärtus.

b) tuletisinstrumentide lepingute, näiteks valuutalepingute, intressimäära vahetuslepingute ja krediidi tuletisinstrumentide lepingute sõlmimine. Kui nende tulemusel tekkivat finantsvara mõõdetakse õiglases väärtuses, on maksimaalne krediidiriski määr aruandepäeval võrdne bilansilise jääkmaksumusega.

c) rahaliste garantiide andmine. Sellisel juhul on maksimaalseks krediidiriski määraks maksimaalne summa, mille ettevõte peaks tasuma garantii sissenõudmise korral ja mis võib olla märgatavalt suurem kui kohustisena kajastatav summa.

d) laenu andmise kohustuse võtmine, mis on laenu kestuse ajal tühistamatu või tühistatav ainult suurte kahjuliku mõjuga muutuste puhul. Kui laenu andja ei suuda laenu andmise kohustuse summat tasuda sularahas või muu finantsinstrumendiga, on maksimaalseks krediidiriski määraks kohustuse täissumma. Seda seepärast, et ei ole selge, kas mis tahes väljavõtmata summat võidakse tulevikus välja võtta või mitte. Viimane võib olla märgatavalt suurem kohustisena kajastatavast summast.

Lepinguliste lunastustähtaegade analüüs (paragrahvi 39 punkt a)

B11 Koostades paragrahvi 39 punktis a nõutavat finantsvara lepinguliste lunastustähtaegade analüüsi määrab ettevõte sobiva ajavahemike arvu oma äranägemisel. Näiteks võib ettevõte otsustada, et sobivad oleksid järgmised ajavahemikud:

a) kuni üks kuu;

b) üks kuni kolm kuud;

c) kolm kuud kuni üks aasta;

ning

d) üks aasta kuni viis aastat.

B12 Kui osapoolel on valida, millal summa tasuda, kajastatakse kohustis kõige varasema kuupäeva alusel, mil ettevõttelt võidakse tasumist nõuda. Näiteks kajastatakse nõudmiseni finantskohustised (näiteks nõudehoiused) kõige varasemas ajavahemikus.

B13 Kui ettevõte on kohustunud tasuma summad osamaksetena, kajastatakse iga osamakse kõige varasemas ajavahemikus, mil selle tasumist nõuda võidakse. Näiteks kajastatakse väljavõtmata laenu andmise kohustus ajavahemikus, millesse jääb kõige varasem kuupäev, kui see võidakse välja võtta.

B14 Lunastustähtaegade analüüsis avalikustatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood, näiteks:

a) kapitalirendi kohustused brutona (enne finantskulude lahutamist);

b) *forward*-tehingutes kokkulepitud finantsvara sularaha eest ostmise hinnad;

c) kõikuva makstava/kindla saadava intressimääraga vahetuslepingute netosummad, mille jaoks vahetatakse netorahavooge;

d) lepingulised summad, mis tuleb vahetada tuletisinstrumendis (näiteks valuutavahetuslepingus), mille puhul vahetatakse brutorahavooge;

ning

e) bruto laenu andmise kohustused.

Sellides diskonteerimata rahavood erinevad bilansis kajastatud summast, sest bilansi summa põhineb diskonteeritud rahavoogudel.

B15 Kui see on kohane, peab ettevõte avalikustama paragrahvi 39 punktis a nõutavas finantskohustiste lepinguliste lunastustähtaegade analüüsis tuletisinstrumentide analüüsi muude finantsinstrumentide analüüsist eraldi. Näiteks oleks asjakohane eristada rahavooge tuletisinstrumentidest ja muudest finantsinstrumentidest, kui tuletisinstrumentidest tekkivaid rahavooge tasutakse brutona. Seda seepärast, et raha brutoväljavooluga võib kaasneda ka sissevool.

B16 Kui tasuda tulev summa ei ole kindlaks määratud, määratakse avalikustatav summa viitega aruandepäeval valitsenud tingimustele. Näiteks kui tasuda tulev summa muutub koos indeksiga, võib avalikustatav summa põhineda indeksi tasemel aruandepäeval.

Tururisk — tundlikkuse analüüs (paragrahv 40 ja 41)

B17 Paragrahvi 40 punktis a nõutakse iga tururiski liigi analüüsi, mis ettevõtet mõjutab. Vastavalt lõikele B3 otsustab ettevõte, kuidas ta esitab kokkuvõtlikku teavet nii, et tekiks üldpilt, kuid ei liidetaks samas kokku erinevate omadustega teavet märkimisväärselt erinevatest majanduskeskkondadest pärineva riski kohta. Näiteks:

a) ettevõte, kes kaupleb finantsinstrumentidega, võib avalikustada selle teabe eraldi kauplemiseesmärgil hoitavate ja muude finantsinstrumentide kohta.

b) ettevõte ei liida kokku oma tururiski hüperinflatsiooniga aladelt ja väga madala inflatsiooniga aladelt.

Kui ettevõte on võtnud vaid üht tüüpi tururiski vaid ühes majanduskeskkonnas, ei pea ta teavet eristatult näitama.

B18 Lõike 40 punktis a nõutakse, et tundlikkuse analüüs näitaks, milline võib olla asjaomaste riskimuutujate (näiteks turul valitsevate intressimäärade, vahetuskursside, aktsiahindade või kaupade hindade) põhjendatud muutuste mõju kasumile või kahjumile. Selleks:

a) ei pea ettevõtted määrama, milline olnuks perioodi kasum või kahjum, kui asjaomased riskimuutujad olnuksid teistsugused. Selle asemel avalikustavad ettevõtted mõju kasumile või kahjumile bilansipäeval, juhul kui asjaomase riskimuutuja põhjendatud muutus oleks toimunud bilansipäeval ning seda oleks kohaldatud sel päeval olemas olnud riskimääradele. Näiteks, kui ettevõttel on aasta lõpul muutuva intressimääraga kohustis, avalikustab ettevõte selle võimaliku mõju kasumile või kahjumile (s.o intressikulu) jooksval aastal, juhul kui intressimäärad oleksid muutunud põhjendatud määral.

b) ei nõuta ettevõtetelt, et ta avalikustaks asjaomase riskimuutuja iga põhjendatud muutusvahemiku piires toimuda võinud muutuse mõju kasumile või kahjumile ja omakapitalile. Piisab, kui avalikustatakse muutuste võimalik mõju põhjendatud muutusvahemiku ülem- ja alampiiril.

B19 Et määrata, milline võib olla asjaomase riskimuutuja põhjendatud muutus, peab ettevõte arvestama:

a) majanduskeskkonda, milles ta tegutseb. Põhjendatud muutusvõimalus ei tohi sisaldada ebatõenäolisi ega halvimaid võimalikke stsenaariume ega stressteste. Pealegi kui põhiriskimuutuja muutumise kiirus on stabiilne, ei pea ettevõte hindama, millised võivad olla selle muud põhjendatud muutused. Oletame näiteks, et intressimäär on 5 % ning ettevõte määrab, et intressimäära võib põhjendatult kõikuda ± 50 sajandikprotsendi võrra. Ettevõte avalikustab mõju kasumile või kahjumile ja omakapitalile, kui intressimäär peaks jõudma tasemele 4,5 % või 5,5 %. Järgmisel perioodil tõuseb intressimäär tasemele 5,5 %. Ettevõte usub jätkuvalt, et intressimäär võib kõikuda ± 50 sajandikprotsenti (s.o intressimäära muutumiskiirus on stabiilne). Ettevõte avalikustab mõju kasumile või kahjumile ja omakapitalile, kui intressimäär peaks jõudma tasemele 5 % või 6 %. Ettevõttelt ei nõuta, et ta vaataks läbi oma hinnangu, et intressimäär võiks põhjendatult kõikuda ± 50 sajandikprotsenti, v.a juhul kui on tõendeid, et intressimäärad on muutunud märgatavalt kõikuvamateks.

b) ajavahemikku, mille raames ta hinnangut teeb. Tundlikkusanalüüs peab näitama põhjendatult võimalikeks peetavate muutuste mõju kuni ajani, mil ettevõte peab need andmed uuesti avalikustama, s.t tavaliselt kuni järgmise aastaaruandeni.

B20 Paragrahvis 41 lubatakse ettevõttel kasutada tundlikkusanalüüsi, mis peegeldab riskimuutujate omavahelisi sõltuvusi, näiteks riskiväärtuse meetodit, kui ta kasutab seda analüüsi oma finantsriskide haldamiseks. See kehtib ka juhul, kui selline meetod mõõdab vaid võimalikku kulu ega arvesta võimalikku tulu. Selline ettevõte võib täita paragrahvi 41 punkti a nõudeid, avalikustades kasutatava riskiväärtuse mudeli (s.o kas mudel põhineb Monte Carlo simulatsioonidel), selgituse, kuidas mudel töötab, ning peamise eelduse (s.o valdusaja ja usaldusnivoo). Ettevõtted võivad avalikustada ka varasema vaatlusperioodi ning selle jooksul kohaldatud kaalutegurid, selgituse, kuidas erinevaid võimalusi on arvutustes käsitletud ning milliseid kõikumisi ja korrelatsioone (või alternatiivina Monte Carlo tõenäosuse jaotuse simulatsioone) on kasutatud.

B21 Ettevõte peab esitama tundlikkusanalüüsid kogu oma äritegevuse kohta, kuid võib esitada erinevate finantsinstrumentide liikide kohta erinevat tüüpi tundlikkusanalüüsid.

Intressimäära risk

B22 *Intressimäära risk* tekib bilansis kajastatud intressi kandvatel finantsinstrumentidel (näiteks laenudel, nõuetel ja väljastatud võlakirjadel) ning mõnedel bilansis kajastamata finantsinstrumentidel (näiteks mõnedel laenu andmise kohustustel).

Valuutarisk

B23 *Valuutarisk* tekib finantsinstrumentidel, mis on välisvaluutas, s.o muus vääringus kui see, milles neid mõõdetakse. Käesoleva IFRSi tähenduses ei teki vääringuriski finantsinstrumentidel, mis on mitterahalised, ega ettevõtte kasutatavas vääringus finantsinstrumentidel.

B24 Tundlikkusanalüüs avalikustatakse iga vääringu kohta, milles ettevõttel on märkimisväärseid positsioone.

Muu hinnarisk

B25 *Muu hinnarisk* tekib finantsinstrumentidel näiteks kaupade või aktsiate hinnamuutuste tõttu. Et täita paragrahvi 40 nõudeid, võib ettevõte avalikustada konkreetse aktsiaturu indeksi, kauba hinna või muu riskimuutuja languse mõju. Näiteks kui ettevõte annab jääkväärtusgarantiisid, mis on finantsinstrumendid, avalikustab ettevõte nende varade väärtuse suurenemise või vähenemise, mille kohta garantii kehtib.

B26 Kaks näidet finantsinstrumentidest, mis tekitavad aktsiahinnariski, on muu ettevõtte aktsiate omamine ja investeerimine usaldusfondi, mis hoiab oma investeeringuid omakapitaliinstrumentides. Muudeks näideteks oleks *forward*-lepingud ja optsioonid konkreetse koguse omakapitaliinstrumentide ostmiseks või müümiseks ning vahetuslepingud, mis on indeksite kaudu seotud aktsiahindadega. Selliste finantsinstrumentide õiglast väärtust mõjutavad nende aluseks olevate omakapitaliinstrumentide turuhindade muutused.

B27 Kooskõlas paragrahvi 40 punktiga a avalikustatakse kasumi või kahjumi tundlikkus (mis tekib näiteks instrumentidest, mis on liigitatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ning müügivalmis finantsvarade väärtuse langusest) eraldi omakapitali tundlikkusest (mis tekib näiteks müügivalmiks liigitatud instrumentidest).

B28 Finantsinstrumente, mida ettevõte liigitab omakapitaliinstrumentideks, ümber ei hinnata. Nende instrumentide aktsiahinnarisk ei mõjuta ei kasumit, kahjumit ega omakapitali. Järelikult ei ole nende puhul tundlikkuse analüüsi vaja.

C LIIDE

Teiste IFRSide parandused

Käesoleva liite muudatusi rakendatakse selliste aastastele perioodidele suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2007 või hiljem. Kui ettevõte rakendab käesolevat IFRSi varasemal perioodil, siis rakendab ta ka neid muudatusi varasemal perioodil. Muudetud paragrahvides on uus tekst allajoonitud ning välja jäetud tekst läbikriipsutatud.

C1 Rahvusvahelistes finantsaruandlusstandardites, k.a rahvusvahelistes raamatupidamisstandardites ja tõlgendustes asendatakse viited IAS 32 *Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine* viidetega IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*, v.a juhul, kui allpool on sätestatud teisiti.

C2 IAS 32 *Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine* (läbi vaadatud 2003. aastal) muudetakse, nagu allpool kirjeldatud.

Pealkiri on nüüdsest "IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*".

Paragrahv 1 jäetakse välja ning paragrahvi 2 kuni paragrahvi 4 punkt a muudetakse järgmiselt:

2 Käesoleva standardi eesmärk on kehtestada põhimõtted finantsinstrumentide esitamiseks kohustiste või omakapitalina ning finantsvara ja finantskohustiste tasaarvestamiseks. Seda kohaldatakse finantsinstrumentide liigitamisel väljastaja seisukohast finantsvaradeks, finantskohustisteks ja omakapitaliinstrumentideks; nendega seotud intresside, dividendide, kahjumite ja kasumite liigitamisel ning finantsvarade ja finantskohustiste tasaarvestamise olukordades.

3 Käesoleva standardi põhimõtted täiendavad finantsvarade ja finantskohustiste kajastamise ja mõõtmise põhimõtteid, mis on esitatud IAS 39s *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine*, ning neid käsitleva teabe avalikustamise põhimõtteid, mis on esitatud IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*.

RAKENDUSALA

4 Käesolevat standardit peavad kõik ettevõtted rakendama kõikidele finantsinstrumentide liikidele, välja arvatud:

a) need osalused tütarettevõtetes, sidusettevõtetes ja ühisettevõtmistes, mida on käsitletud vastavalt IAS 27 *Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded*, IAS 28 *Investeeringud sidusettevõtetesse* või IAS 31 *Osalused ühisettevõtmistes*. Kuid mõningatel juhtudel lubab IAS 27, IAS 28 või IAS 31 ettevõttel anda aru osalusest tütar-, sidus- või ühisettevõtetes, kasutades IAS 39; sellistel juhtudel peavad ettevõtted kohaldama lisaks käesolevas standardis leiduvatele avalikustamisnõuetele veel IAS 27, IAS 28 või IAS 31 omi. Ettevõtted peavad rakendama käesolevat standardit samuti kõigi tuletisinstrumentidega seotud osaluste suhtes tütarettevõtetes, sidusettevõtetes või ühisettevõtetes.

Paragrahvid 5 ja 7 jäetakse välja.

Paragrahvi 40 teist lauset muudetakse järgmiselt:

40 … Lisaks käesolevas standardis esitatud nõuetele nõuavad intresside ja dividendide avalikustamist ka standardid IAS 1 ja IFRS 7.

Paragrahvi 47 viimast lauset muudetakse järgmiselt:

47 … Kui ettevõttel on tasaarvestusõigus, kuid ta ei kavatse teostada tasaarveldusi ega realiseerida vara ja tasuda kohustised samaaegselt, avalikustatakse kooskõlas IFRS 7 paragrahviga 36 selle õiguse mõju ettevõtte krediidiriskile.

Paragrahvi 50 viimast lauset muudetakse järgmiselt:

50 … Kui koondtasaarvelduse kokkuleppe alla kuuluvat finantsvara ja -kohustusi ei tasaarvestata, siis avalikustatakse kooskõlas IFRS 7 paragrahviga 36 sellise kokkuleppe mõju ettevõtte krediidiriskile.

Paragrahvid 51-95 jäetakse välja.

Paragrahvile 98 lisatakse joonealune märkus:

2005. aasta augustis paigutas IASB kõik finantsinstrumentidega seotud teabe avalikustamist käsitlevad nõuded ümber standardisse IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*.

Lisast (Rakendusjuhend) jäetakse välja paragrahvid AG24 ja AG40 ning paragrahvi AG39 viimane lause.

C3 IAS 1 *Finantsaruannete esitamine* muudetakse, nagu allpool kirjeldatud.

Paragrahv 4 jäetakse välja.

Paragrahvis 56 asendatakse sõnad "IAS 32" sõnadega "IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*" ning paragrahvi 105 punkti d alapunktis ii ja paragrahvis 124 asendatakse sõnad "IAS 32" sõnadega "IFRS 7".

Paragrahvi 71 punkti b viimast lauset muudetakse järgmiselt:

71(b) … Näiteks võib finantsasutus muuta ülaltoodud nimetusi selleks, et pakkuda olulist teavet finantsasutuse tegevuse kohta.

Paragrahvi 84 neljandat lauset muudetakse järgmiselt:

84 … Näiteks võib finantsasutus muuta nimetusi selleks, et pakkuda olulist teavet finantsasutuse tegevuse kohta.

C4 IAS 14 *Segmendiaruandlus* muudetakse, nagu allpool kirjeldatud.

Paragrahvi 27 punktides a ja b, paragrahvides 31, 32, 46 ja 74 asendatakse sõnad "juhatusele või tegevjuhile" sõnaga "tippjuhtkonnale".

Paragrahvi 27 punktis b, paragrahvides 30 ja 32 asendatakse sõnad "juhatus ja juhtkond" sõnaga "tippjuhtkond".

Paragrahvi 27 esimest lauset muudetakse järgmiselt:

27 Tavaliselt on ettevõttesisene organisatsiooniline struktuur ja juhtimisstruktuur ning tippjuhtkonnale (näiteks juhatusele ja tegevjuhile) suunatud sisemine aruandlussüsteem peamine allikas ettevõtte riskide ja rentaablusmäärade muutumise ja nende laadi kindlaksmääramisel ja seetõttu ka aluseks, et määratleda, kumb aruandluse formaat on põhiformaat ja kumb lisaformaat, välja arvatud punktides a ja b sätestatud juhtudel: …

Paragrahvi 28 kolmandat lauset muudetakse järgmiselt:

28 … Seepärast esitab ettevõte oma finantsaruannetes segmendiinformatsiooni samadel alustel kui ettevõttesises aruandluses tippjuhtkonnale, välja arvatud harvadel erandjuhtudel. …

Paragrahvi 33 esimest lauset muudetakse järgmiselt:

33 Vastavalt käesolevale standardile määratleb enamik ettevõtteid oma ärisegmente ja geograafilisi segmente organisatsiooniliste üksustena, mille kohta esitatakse informatsiooni tippjuhtkonnale või kõrgeimale jooksvate otsuste langetajale (kelleks võib mõnel juhul olla rühm inimesi) iga üksuse varasema tulemuslikkuse hindamiseks ja tulevaste ressursside eraldamisega seotud otsuste tegemiseks. …

C5 IAS 17 *Rent* paragrahvis 31 asendatakse sõnad "IAS 32 *Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine*" sõnadega "IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*" ning paragrahvides 35, 47 ja 56 asendatakse sõnad "IAS 32" sõnadega "IFRS 7".

C6 IAS 33 *Aktsiakasum* paragrahvis 72 asendatakse sõnad "IAS 32" sõnadega "IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*".

C7 IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* (muudetud 2005. aasta aprillis) muudetakse, nagu allpool kirjeldatud.

Paragrahvi 1 muudetakse järgmiselt:

1 Käesoleva standardi eesmärk on sätestada finantsvarade, finantskohustiste ja mõnede mittefinantsinstrumentide ostu- või müügilepingute kajastamise ja mõõtmise põhimõtted. Finantsinstrumente puudutava informatsiooni esitamise nõuded on sätestatud standardis IAS 32 *Finantsinstrumendid: esitamine*. Finantsinstrumente puudutava informatsiooni avalikustamise nõuded on sätestatud standardis IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave*.

Paragrahvis 45 asendatakse sõnad "IAS 32" sõnadega "IFRS 7".

Paragrahvi 48 muudetakse järgmiselt:

48 Käesoleva standardi, standardite IAS 32 või IFRS 7 rakendamisel finantsvara või -kohustise õiglase väärtuse määratlemiseks rakendab ettevõte A liite paragrahve AG69-AG82.

C8 IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* (muudetud 2005. aasta juunis) muudetakse, nagu allpool kirjeldatud.

Paragrahvis 9 muudetakse järgmiselt õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatava finantsvara või finantskohustise määratlust:

… IFRS 7 paragrahvides 9–11 ja B4 on nõutud, et ettevõte avalikustaks teabe finantsvara ja finantskohustiste kohta, mida ta on kajastanud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, …

C9 IFRS 1 *Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite esmakordne rakendamine* paragrahvi 36A muudetakse ning lisatakse pealkiri ja paragrahv 36C järgmiselt:

36A Ettevõte, kes võtab IFRS 1 kasutusele enne 1. jaanuari 2006, esitab oma esimeses IFRSi kohaselt koostatud finantsaruandes vähemalt ühe aasta võrdlusandmed, kuid need võrdlusandmed ei pea olema IAS 32, IAS 39 ega IFRS 4 kooskõlas. Ettevõte, kes otsustab oma esimesel üleminekuaastal esitada võrdlevad andmed, mis ei ole IAS 32, IAS 39 ega IFRS 4 kooskõlas, peab:

a) rakendama oma eelnevate üldtunnustatud raamatupidamistavade kajastamis- ja mõõtmisnõudeid IAS 32 ja IAS 39 rakendusalasse jäävate finantsinstrumentide ja IFRS 4 rakendusalasse jäävate kindlustuslepingute kohta käivate võrdlusandmete suhtes;

…

Ettevõtte puhul, kes otsustab esitada IAS 32, IAS 39 ja IFRS 4 mittevastavaid võrdlusandmeid, tähendavad viited "IFRSide kasutamisele ülemineku kuupäevale" ainult nende standardite puhul esimese IFRS aruandeperioodi algust. Sellistelt ettevõtetelt nõutakse vastavalt IAS 1 paragrahvi 15 punktile c täiendava teabe avalikustamist juhul, kui IFRSi konkreetsete nõuete täitmisest ei piisa, et aruannete kasutajad mõistaksid konkreetsete tehingute, muude sündmuste ja tingimuste mõju ettevõtte finantspositsioonile ja -tulemuslikkusele.

Erand nõudest esitada võrdlevaid andmeid vastavalt IFRS 7

36C Ettevõte, kes võtab IFRSid kasutusele enne 1. jaanuari 2006 ning otsustab rakendada oma esimeses IFRSi kohaselt esitatavas finantsaruandes IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* nõudeid, ei pea esitama selles finantsaruandes IFRS 7 nõutavaid võrdlevaid andmeid.

C10 IFRS 4 *Kindlustuslepingud* muudetakse, nagu allpool kirjeldatud.

Paragrahvi 2 punkti b muudetakse järgmiselt:

b) väljastatud finantsinstrumentidele, mis sisaldavad *valikulist kasumiosalust* (vt paragrahv 35). Standard IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav teave* nõuab teabe avalikustamist finantsinstrumentide kohta, sealhulgas sellist tunnust sisaldavate finantsinstrumentide kohta.

Lisatakse paragrahvi 35 punkt d järgmiselt:

d) ehkki need lepingud on finantsinstrumendid, peab emiteerija, kes kohaldab valikulise kasumiosalusega lepingute suhtes IFRS 7 paragrahvi 19 punkti b, avalikustama kogu kasumis või kahjumis kajastatava intressikulu, kuid ei pea arvutama sellist intressikulu sisemise intressimäära meetodi abil.

Paragrahvi 37 järel muudetakse pealkirja ning paragrahve 38 ja 39 ning lisatakse paragrahv 39A järgmiselt:

Kindlustuslepingutest tulenevate riskide olemus ja määr

38 Kindlustusandja peab avaldama informatsiooni, mis võimaldab tema finantsaruannete kasutajatel hinnata kindlustuslepingutest tulenevate riskide olemust ja määra.

39 Paragrahvi 38 nõuete järgimiseks peab kindlustusandja avalikustama:

a) oma kindlustuslepingute riski maandamise eesmärgid, põhimõtted ja protsessid ning nende riskide haldamiseks kasutatavad meetodid.

b) [välja jäetud]

c) teavet *kindlustusriski* kohta (nii enne kui pärast riski vähendamist edasikindlustuse kaudu), sealhulgas järgmise teabe:

i) tundlikkus kindlustusriski suhtes (vt paragrahv 39A).

ii) kindlustusriski kontsentratsioon, k.a kirjeldus, kuidas juhtkond kontsentratsioone määrab, ning iga kontsentratsiooni tunnuseks oleva ühise joone kirjeldus (näiteks kindlustatud sündmuse liik, geograafiline piirkond või vääring).

iii) tegelikud nõuded, võrreldes varasemate hinnangutega (s.o nõuete areng). Nõuete arengu avalikustamine peab tagasi ulatuma perioodini, kui tekkis varaseim oluline nõue, mille väljamaksete summa ja ajastus on siiani ebakindel, kuid ei pea ulatuma kaugemale kui kümme aastat. Kindlustusandja ei pea avalikustama teavet nõuete kohta, mille summa ja ajastuse ebakindlus laheneb tavaliselt ühe aasta jooksul.

d) teave krediidiriski, likviidsusriski ja tururiski kohta, mida IFRS 7 paragrahvid 31–42 nõuaksid, kui kindlustuslepingud oleksid IFRS 7 rakendusalas. Siiski:

i) kindlustusandja ei pea esitama lõpptähtaegade analüüsi, mida nõutakse IFRS 7 paragrahvi 39 punktis a, kui ta avaldab selle asemel teabe kajastatud kindlustuskohustistest tuleneva raha netoväljavoolu toimumise prognoositava aja kohta. Selle võib esitada bilansis kajastatud summade analüüsina nende toimumise prognoositava aja järgi.

ii) kui kindlustusandja kasutab alternatiivset meetodit tundlikkuse haldamiseks turutingimuste suhtes, näiteks varjatud väärtuse analüüs, võib ta kasutada IFRS 7 paragrahvi 40 punkti a nõuete täitmiseks tundlikkusanalüüsi. Selline kindlustusandja peab avaldama ka IFRS 7 paragrahvis 41 nõutud teabe.

e) teabe tururiski kohta, mis tuleneb varjatud tuletisinstrumentidest põhikindlustuslepingus juhul, kui kindlustusandja ei ole kohustatud mõõtma ega mõõda varjatud tuletisinstrumente õiglase väärtuse alusel.

39A Paragrahvi 39 punkti b alapunkti ii nõuete täitmiseks peab kindlustusandja avalikustama kas punktis a või b osutatud teabe järgmiselt:

a) tundlikkusanalüüsi, mis näitab, kuidas asjaomaste riskimuutujate põhjendatud muutused oleksid mõjunud kasumile või kahjumile ja omakapitalile, kui need oleksid toimunud bilansi kuupäeval, tundlikkusanalüüsi koostamisel kasutatud meetodid ja eeldused ning mis tahes muutused kasutatud meetodites ja eeldustes, võrreldes eelmise perioodiga. Kui kindlustusandja kasutab alternatiivset meetodit tundlikkuse haldamiseks turutingimuste suhtes, näiteks varjatud väärtuse analüüs, võib ta täita seda nõuet, avaldades alternatiivse tundlikkusanalüüsi ning IFRS 7 paragrahvis 41 nõutud andmed.

b) kvalitatiivse teabe tundlikkuse kohta ning teabe kindlustuslepingute nende sätete ja tingimuste kohta, millel on oluline mõju kindlustusandja tulevaste rahavoogude summale, toimumise ajale ja ebakindlusele.

D LIIDE

IFRS 7 muudatused, kui IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine — Õiglane väärtus* muudatusi ei ole rakendatud

2005. aasta juunis avaldas nõukogu IAS 39: Finantsinstrumendid: kajastamine ja avalikustamine — Õiglane väärtus *muudatused, mida tuleb rakendada selliste aastasteks perioodide suhtes, mis algavad 1. jaanuaril 2006 või pärast seda. Kui ettevõte rakendab IFRS 7 selliste aastaste perioodide puhul, mis algavad enne 1. jaanuari 2006, ega rakenda IAS 39 muudatusi, peab ta parandama IFRS 7 selle perioodi jaoks järgmiselt. Muudetud paragrahvides on uus tekst allajoonitud ning välja jäetud tekst läbikriipsutatud.*

D1 Pealkirja enne paragrahve 9 ja 11 muudetakse järgmiselt ning paragrahv 9 jäetakse välja.

Finantskohustised õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

11 Ettevõte peab avalikustama:

a) paragrahvi 10 punkti a nõuete täitmiseks kasutatud meetodid.

b) kui ettevõte usub, et teave, mida ta on avalikustanud paragrahvi 10 punkti a nõuete täitmiseks, ei peegelda usaldusväärselt finantskohustise õiglase väärtuse muutust, mille põhjuseks võib pidada krediidiriski muutust, siis sellele järeldusele jõudmise põhjused ning tegurid, mida ta peab oluliseks.

Paragrahvi B5 punkti a muudetakse järgmiselt:

a) finantsvara või finantskohustiste algsel arvelevõtmisel õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastamise kriteeriumid.

Muudatused standardis IAS 1 *Finantsaruannete esitamine*

Käesoleva dokumendiga sätestatakse muudatused standardis IAS 1 *Finantsaruannete esitamine*. Muudatused vormistavad lõplikul kujul osa ettepanekutest, mis sisaldusid 2004. aasta juulis avaldatud avalikustatud projektis 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav informatsioon* (ED 7). ED 7 ülejäänud ettepanekud vormistati lõplikul kujul standardis IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustatav informatsioon*.

Ettevõtted peavad rakendama käesolevas dokumendis kirjeldatud muudatusi 1. jaanuaril 2007 või hiljem algavate aruandeaastate kohta. Varasem rakendamine on soovitatav.

Standardisse lisatakse alljärgnev pealkiri ning paragrahvid 124A–124C.

Kapital

124A Ettevõte peab avalikustama informatsiooni, mis võimaldaks tema finantsaruannete kasutajal hinnata ettevõtte kapitali juhtimise eesmärke, poliitikat ja protsesse.

124B Paragrahvi 124A nõuete järgimiseks peab ettevõte avalikustama:

a) Kirjeldava informatsiooni oma kapitali juhtimise eesmärkidest, poliitikast ja protsessidest, sealhulgas, kuid mitte üksnes:

i) juhitava kapitali kirjelduse;

ii) kui ettevõttele on väljastpoolt kehtestatud kapitalinõudeid, nende nõuete olemuse ning kuidas need nõuded on kaasatud kapitali juhtimisse;

ning

iii) kuidas ettevõte täidab oma kapitali juhtimise eesmärke.

b) kokkuvõtliku koguselise informatsiooni juhitava kapitali kohta. Mõned ettevõtted loevad mõningaid finantskohustisi (näiteks mõnda allutatud laenude liiki) kapitali osaks. Teised ettevõtted ei vaatle kapitalina mõningaid omakapitali osi (näiteks rahavoo riskimaandamisinstrumentidest tulenevaid osi).

c) kõik punktis a ja b võrreldes eelmise perioodiga toimunud muudatused.

d) kas ettevõte oli perioodi jooksul vastavuses talle väljastpoolt kehtestatud kapitalinõuetega.

e) kui ettevõte ei olnud vastavuses selliste väljastpoolt kehtestatud kapitalinõuetega, siis sellise mittevastavuse tagajärjed.

Nimetatud avalikustatav informatsioon peab tuginema ettevõtte sisesel teabel, mida jagatakse ettevõtte tippjuhtkonnale.

124C Ettevõte võib juhtida kapitali mitmel erineval viisil ning talle võib olla kehtestatud erinevaid kapitalinõudeid. Näiteks võib segakontserni kuuluda kindlustuse ja pangandusega tegelevaid ettevõtteid ning need ettevõtted võivad tegutseda mitmes õigussüsteemis. Kui kapitalinõuete ja kapitali juhtimise viiside kohta avaldatav koondteave ei annaks kasulikku informatsiooni või moonutaks finantsaruande kasutajate arusaamist ettevõtte kapitali ressurssidest, peab ettevõte avaldama teavet iga talle kehtestatud kapitalinõude kohta eraldi.

Muudatused rahvusvahelistes finantsaruandlusstandardites

IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine*

IFRS 4 *Kindlustuslepingud*

Finantsgarantiilepingud

STANDARDITE MUUDATUSED

Käesolevas dokumendis sätestatakse muudatused standardites IAS 39 *Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine* ja IFRS 4 *Kindlustuslepingud* ning neist tulenevad muudatused standardites IAS 32 *Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine* ja IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustamine*. Käesolev dokument sisaldab muudatusi IAS 39 ja IFRS 4 järelduste alustes, IFRS 4 rakendusjuhendis ning IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad* lisas C. Muudatuste põhjuseks on ettepanekud, mis sisaldusid 2004. aasta juulis avaldatud IAS 39 ja IFRS 4 muudatusettepanekutes — *Finantsgarantiilepingud ja krediidikindlustus*.

Ettevõtted peavad rakendama neid muudatusi 1. jaanuaril 2006 või hiljem algavatele majandusaastatele. Varasem rakendamine on soovitatav. Kui ettevõtted võtavad käesolevad muudatused kasutusele varasemal perioodil, peavad nad selle asjaolu avalikustama.

IAS 39 MUUDATUSED

Standardist on välja jäetud paragrahv 3 ning muudetud on paragrahvi 2 punkte e ja h, paragrahvi 4 ning paragrahvi 47. Paragrahvis 9 on muudetud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantskohustiste määratlust ning vahetult müügivalmis finantsvarade määratluse järele on lisatud uus määratlus. Paragrahv AG4 on nummerdatud ümber paragrahviks AG3 A ning paragrahv AG4 A paragrahviks AG4. Lisatud on uued paragrahvid AG4 A ja 103B.

Paragrahv 43 on esitatud allpool üksnes selguse mõttes, seda ei ole muudetud.

Paragrahvi 2 punktis h ning paragrahvi 47 punktis d tehtud muudatustega viiakse mõningate laenu andmise kohustuste mõõtmisnõuded standardi reguleerimisala osast üle mõõtmise osasse, kuid nõudeid endid seejuures ei muudeta.

2 Käesolevat standardit peavad rakendama kõik ettevõtted kõikidele finantsinstrumentide liikidele, välja arvatud:

…

e) õigused ja kohustused, mis tulenevad esiteks, kindlustuslepingutest, nagu need on määratletud standardis IFRS 4 *Kindlustuslepingud*, välja arvatud paragrahvis 9 sätestatud finantsgarantiilepingu määratlusele vastavast kindlustuslepingust tulenevad kindlustusandja õigused ja kohustused, või teiseks, lepingust, mis kuulub IFRS 4 rakendusalasse, sest ta sisaldab valikulist kasumist osasaamise õigust. Siiski kehtib käesolev standard IFRS 4 rakendusalasse kuuluvates lepingutes varjatud tuletisinstrumentide suhtes, kui tuletisinstrument ei ole ise IFRS 4 rakendusalasse kuuluv leping (vt paragrahve 10-13 ja lisa A paragrahve AG27-AG33). Peale selle, kui garant finantsgarantiilepingus on eelnevalt selgesti kinnitanud, et käsitleb selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on kasutanud nende suhtes kindlustuslepingute suhtes rakendatavaid arvestusmeetodeid, võib garant valida, kas ta rakendab selliste finantsgarantiilepingute suhtes käesolevat standardit või IFRS 4 (vt. paragrahve AG4 ja AG4 A). Garant võib teha sellise valiku iga üksiku lepingu suhtes, kuid olles lepingu kohta valiku teinud, ei tohi ta seda enam muuta.

…

h) laenu andmise kohustused, välja arvatud paragrahvis 4 kirjeldatud laenu andmise kohustused. Laenu andmise kohustuse võtja peab rakendama IAS 37 nende laenu andmise kohustuste suhtes, mis ei ole käesoleva standardi rakendusalas. Sellegipoolest kehtivad kõigile laenu andmise kohustustele käesolevas standardis toodud kajastamise lõpetamise sätted (vt paragrahvid 15-42 ja lisa A paragrahvid AG36-AG63).

4 Käesoleva standardi rakendusalasse kuuluvad järgmised laenu andmise kohustused:

a) laenu andmise kohustused, mida ettevõte määratleb õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantskohustistena. Ettevõte, millel on varasem praktika müüa vahetult pärast laenu andmise kohustuste tekkimist nendest kohustustest tulenevad varad, peab rakendama käesolevat standardit kõikidele oma samasse liiki kuuluvatele laenukohustustele.

b) laenu andmise kohustused, mida saab tasaarveldada sularahas või andes üle või väljastades muu finantsinstrumendi. Need laenu andmise kohustused on tuletisinstrumendid. Laenu andmise kohustust ei loeta tasaarveldatuks vaid seetõttu, et laen makstakse välja osamaksetena (näiteks ehituse hüpoteeklaen, mis makstakse välja osamaksetena vastavalt ehituse edenemisele).

c) kohustused anda laenu turu intressimäärast madalama intressimääraga. Paragrahvi 47 punktis d sätestatakse, kuidas sellistest laenu andmise kohustustest tekkivaid kohustisi hiljem mõõta.

9 …

Finantsinstrumentide nelja kategooria mõisted

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatav finantsvara või-kohustis **on finantsvara või -kohustis, mis vastab ühele kahest järgmisest tingimusest.**

a) See on liigitatud kauplemiseesmärgil hoitavaks. Finantsvara või -kohustist liigitatakse kauplemise eesmärgil hoitavaks, kui see on:

…

iii) tuletisinstrument (v.a tuletisinstrument, mis on finantsgarantiileping või määratletud ja efektiivne riskimaandamisinstrument).

…

Finantsgarantiilepingu mõiste

Finantsgarantiileping **on leping, mis nõuab garandilt kindlaksmääratud maksete sooritamist, et hüvitada garantii saajale tekkinud kahju, kui kindlaksmääratud võlgnik ei tee tähtaegselt makseid vastavalt võlainstrumendi algsetele või muudetud tingimustele.**

…

Finantsvarade ja -kohustiste esmane mõõtmine

43 Finantsvara või -kohustise esmasel kajastamisel mõõdab ettevõte seda õiglases väärtuses, millele liidetakse — kui on tegemist õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mittekajastatava finantsvara või -kohustisega — ka tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara või -kohustise omandamise või emiteerimisega.

Finantskohustiste hilisem mõõtmine

47 Pärast esmast arvelevõtmist mõõdab ettevõte kõiki finantskohustisi amortiseeritud soetusmaksumuses sisemise intressimäära meetodil, välja arvatud:

a) õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantskohustiste puhul. Selliseid kohustisi, sealhulgas kohustisteks olevaid tuletisinstrumente, mõõdetakse õiglases väärtuses, välja arvatud kohustisena käsitletavad tuletisinstrumendid, mis on seotud ja mida arveldatakse sellise noteerimata omakapitaliinstrumendi üleandmise teel, mille õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt mõõta ja mida seetõttu kajastatakse soetusmaksumuses.

b) finantskohustiste puhul, mis tekivad siis, kui finantsvara ülekandmine ei vasta kajastamise lõpetamise kriteeriumitele või kui kehtib jätkuva seotuse printsiip. Selliste finantskohustiste mõõtmisel kehtivad paragrahvid 29 ja 31.

(c) paragrahvis 9 määratletud finantsgarantiilepingute puhul. Pärast esmakordset arvelevõtmist peab garant — kui ei kehti paragrahvi 47 punkt a või b — mõõtma seda kahest järgnevast väärtusest kõrgemaga:

i) standardi IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad* kohaselt määratud väärtus;

ning

ii) esmaselt arvele võetud väärtus (vt paragrahv 43), millest lahutatakse — kui see on kohaldatav — kumulatiivne korrektsioon tulusse vastavalt standardile IAS 18 *Tulu*.

d) kohustuste puhul anda laenu turu intressimäärast madalama intressimääraga. Pärast esmast arvelevõtmist peab sellise kohustuse võtja — kui ei kehti paragrahvi 47 punkt a — mõõtma seda kahest järgnevast väärtusest kõrgemaga:

(i) standardi IAS 37 kohaselt määratud väärtus;

ning

ii) esmaselt arvele võetud väärtus (vt paragrahv 43) miinus — kui see on kohaldatav — kumulatiivne korrektsioon tulusse vastavalt standardile IAS 18.

Finantskohustisi, mis on määratletud riskimaandamise objektiks olevate instrumentidena, tuleb mõõta vastavalt paragrahvides 89-102 kirjeldatud riskimaandamisarvestuse nõuetele.

AG4 Finantsgarantiilepingud võivad olla erinevates juriidilistes vormides, nagu garantii, mõningad akreditiivide liigid, krediidiriski kaitse leping või kindlustusleping. Nende käsitlemine raamatupidamises ei sõltu nende õiguslikust vormist. Järgnevad on näited selliste lepingute asjakohasest käsitlemisest (vt paragrahvi 2 punkt e):

a) Kui ülekantav risk on oluline, rakendab garant käesolevat standardit isegi siis, kui finantsgarantiileping vastab standardis IFRS 4 esitatud kindlustuslepingu määratlusele. Kui aga garant on varem selgelt kinnitanud, et käsitleb selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on rakendanud nende suhtes kindlustuslepingute puhul kasutatavaid arvestusmeetodeid, võib garant valida, kas rakendada selliste finantsgarantiilepingute suhtes käesolevat standardit või IFRS 4. Kui rakendatakse käesolevat standardit, nõutakse paragrahvis 43 garandilt finantsgarantiilepingu esmast kajastamist õiglases väärtuses. Kui finantsgarantiileping sõlmiti mitteseotud poolte vahelises tehingus, võrdub selle õiglane väärtus tõenäoliselt lepingu sõlmimisel saadud kindlustusmaksega, kui ei ole tõendeid vastupidise kohta. Edaspidi, välja arvatud juhul kui finantsgarantiileping liigitati selle sõlmimisel õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaks või kehtivad paragrahvid 29-37 ja AG47-AG52 (kui finantsvara ülekandmine ei vasta kajastamise lõpetamise kriteeriumitele või kehtib jätkuva seotuse printsiip), peab garant mõõtma seda kahest järgnevast väärtusest kõrgemaga:

(i) standardi IAS 37 kohaselt määratud väärtus;

ning

ii) esmaselt arvele võetud väärtus, millest lahutatakse — kui see on kohaldatav — kumulatiivne korrektsioon tulusse vastavalt standardile IAS 18 (vt paragrahvi 47 punkti c).

b) Mõned krediidiga seotud garantiid ei nõua makse eeldusena, et garantii saajal oleks oht saada kahju põhjusel, et võlgnik ei suuda garantii objektiks oleva vara tagasimakseid õigeaegselt sooritada, ning ta on seda kahju ka saanud. Selliseks näiteks on garantii, mis nõuab maksete sooritamist konkreetse krediidireitingu või krediidiindeksi muutumise korral. Sellised garantiid ei ole finantsgarantiilepingud käesoleva standardi mõistes, ega ka kindlustuslepingud IFRS 4 mõistes. Sellised garantiid on tuletisinstrumendid ning garant peab rakendama nende suhtes käesolevat standardit.

c) Kui finantsgarantiileping on väljastatud seoses kaupade müügiga, peab garant rakendama garantiist ja kaupade müügist saadava tulu kajastamise aja määramiseks IAS 18.

AG4A Kinnitusi, et garant käsitleb lepinguid kindlustuslepingutena, võib üldjuhul leida läbivalt tema suhtluses oma klientide ja järelevalveorganitega, lepingutes, äridokumentides ja finantsaruannetes. Lisaks kehtivad kindlustuslepingute puhul sageli raamatupidamisnõuded, mis erinevad muudele tehinguliikidele, näiteks pankade või äriühingute lepingutele esitatavatest nõuetest. Sellistel juhtudel esitab garant tavaliselt oma finantsaruandes kinnituse, et ta on järginud nimetatud raamatupidamisnõudeid.

103B ***Finantsgarantiilepingud*** **(IAS 39 ja IFRS 4 muudatused), mis avaldati 2005. aasta augustis, muudeti paragrahvi 2 punkte e ja h, paragrahve 4, 47 ja AG4, lisati paragrahv AG4A, lisati paragrahvi 9 uus finantsgarantiilepingute määratlus ning jäeti välja paragrahv 3. Ettevõte peab rakendama neid muudatusi 1. jaanuaril 2006 või pärast seda algavatele majandusaastatele. Varasem rakendamine on soovitatav. Kui ettevõte rakendab neid muutusi varasemal perioodil, peab ta selle asjaolu avalikustama ning rakendama samaaegselt IAS 32 ja IFRS 4 muudatusi.**

IFRS 4 MUUDATUSED

Muudetud on paragrahvi 4 punkti d, paragrahvi B18 punkti g ja paragrahvi B19 punkti f, lisatud on paragrahv 41 A ning lisasse A on järgmisel viisil lisatud õiglase väärtuse mõiste järele ning finantsriski mõiste ette finantsgarantiilepingu mõiste.

4 Ettevõte ei tohi rakendada käesolevat IFRSi:

…

d) finantsgarantiilepingute suhtes, kui väljastaja ei ole varem selgesti kinnitanud, et käsitleb selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on kasutanud seetõttu nende suhtes kindlustuslepingutes rakendatavaid arvestusmeetodeid. Viimasel juhul võib väljastaja valida, kas rakendada selliste finantsgarantiilepingute suhtes IAS 39 ja IAS 39 või käesolevat standardit. Väljastaja võib teha sellise valiku iga üksiku lepingu suhtes, kuid olles lepingu kohta valiku teinud, ei tohi ta seda enam muuta.

41A ***Finantsgarantiilepingutega*** **(IAS 39 ja IFRS 4 muudatused), avaldatud 2005. aasta augustis, muudeti lõike 4 punkti d, lõike B18 punkti g ning lõike B19 punkti f. Ettevõte peab rakendama neid muudatusi 1. jaanuaril 2006 või pärast seda algavatele majandusaastatele. Varasem rakendamine on soovitatav. Kui ettevõte rakendab neid muutusi varasema perioodi suhtes, peab ta selle asjaolu avalikustama ning rakendama samaaegselt IAS 39 ja IAS 32 muudatusi.**

LISA A

Määratletud mõisted

Finantsgarantiileping Leping, mis nõuab väljastajalt kindlaksmääratud maksete sooritamist, et hüvitada lepingu valdajale tekkinud kahju, kui kindlaksmääratud võlgnik ei tee makseid tähtaegselt vastavalt võlainstrumendi algsetele või muudetud tingimustele.

LISA B

B18 Järgnevalt on esitatud näited lepingutest, mis on kindlustuslepingud eeldusel, et kindlustusriski ülekanne on oluline:

…

g) krediidikindlustus, millega tagatakse kindlaksmääratud maksed, et korvata lepingu valdajale kahju, mis tekib seetõttu, et kindlaksmääratud võlgnik ei maksa tähtaegselt algsete või muudetud võlainstrumendi tingimuste alusel. Sellistel lepingutel võib olla erinevaid juriidilisi vorme, nagu garantii, mõningad akreditiivi liigid, krediididerivatiivi riski kaitse leping või kindlustusleping. Ehkki need lepingud vastavad kindlustuslepingu määratlusele, vastavad need ka IAS 39 esitatud finantsgarantiilepingu määratlusele ning kuuluvad IAS 32 ja IAS 39 rakendusalasse, mitte käesoleva IFRSi rakendusalasse (vt paragrahvi 4 punkti d). Kui finantsgarantiilepingute väljastaja on eelnevalt selgesti kinnitanud, et käsitleb selliseid lepinguid kindlustuslepingutena ning on kasutanud nende suhtes kindlustuslepingutes rakendatavaid arvestusmeetodeid, võib väljastaja siiski valida, kas rakendada selliste finantsgarantiilepingute suhtes IAS 39 ja IAS 39 või käesolevat standardit.

B19 Järgnevalt on esitatud näited, mis ei kuulu kindlustuslepingute hulka:

…

f) krediidiga seotud garantii (või akreditiiv, krediididerivatiivi riski kaitse leping või krediidikindlustusleping), mis nõuab makseid isegi siis, kui valdajal ei ole tekkinud kahjusid seetõttu, et võlgnik on jätnud tähtajaks maksmata (vt IAS 39).

MUUDE STANDARDITE MUUDATUSED

Ettevõtted peavad rakendama järgmisi IAS 32 (ja IFRS 7, kui nad juba rakendavad IFRS 7) muudatusi, mis tulenevad IAS 39 ja IFRS 4 muudatustest, kui nad viimaseid rakendavad.

IAS 32 *Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine*

Paragrahvi 4 punkti d ja paragrahvi 12 on muudetud järgmiselt.

4 Käesolevat standardit peavad rakendama kõik ettevõtted kõikidele finantsinstrumentide liikidele, välja arvatud järgmistele liikidele:

…

d) IFRS 4 *Kindlustuslepingud* määratletud kindlustuslepingud. Käesolev standard kehtib siiski kindlustuslepingutes leiduvate varjatud tuletisinstrumentide kohta, kui IAS 39 nõuab ettevõttelt nende kohta eraldi aruandlust. Lisaks peab väljastaja rakendama käesolevat standardit finantsgarantiilepingutele juhul, kui ta rakendab lepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks IAS 39, kuid peab rakendama IFRS 4, kui ta otsustab IFRS 4 paragrahvi 4 punkti d kohaselt rakendada nende kajastamiseks ja mõõtmiseks IFRS 4.

12 IAS 39 paragrahvis 9 on määratletud järgmised mõisted, mida on käesolevas standardis kasutatud IAS 39 tähenduses.

…

— finantsvara või finantskohustis õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

— finantsgarantiileping

— siduv tulevikukohustus

…

IFRS 7 *Finantsinstrumendid: avalikustamine*

IFRS 7 paragrahvi 3 punkti d ning mõistete loetelu IFRS 7 lisas A on muudetud järgmisel viisil sarnaselt standardiga IAS 32.

3 Käesolevat IFRSi peavad rakendama kõik ettevõtted kõikidele finantsinstrumentide liikidele, välja arvatud järgmistele liikidele:

…

d) IFRS 4 *Kindlustuslepingud* määratletud kindlustuslepingud. Käesolev IFRS kehtib siiski kindlustuslepingutes leiduvate varjatud tuletisinstrumentide kohta, kui IAS 39 nõuab ettevõttelt nende kohta eraldi aruandlust. Lisaks peab väljastaja rakendama käesolevat IFRSi finantsgarantiilepingutele juhul, kui ta rakendab lepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks IAS 39, kuid peab rakendama IFRS 4, kui ta otsustab IFRS 4 paragrahvi 4 punkti d kohaselt rakendada nende kajastamiseks ja mõõtmiseks IFRS 4.

LISA A

Määratletud mõisted

…

Järgnevad mõisted on määratletud IAS 32 paragrahvis 11 või IAS 39 paragrahvis 9 ning neid kasutatakse IFRSis IAS 32 ja IAS 39 tähenduses.

…

— finantsvara või finantskohustis õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

— finantsgarantiileping

— kauplemiseesmärgil hoitav finantsvara või finantskohustis

…

Viited, mida tuleb uuendada, kui ettevõte võtab vastu IFRS 7

Kui ettevõte rakendab IFRS 7, vahetatakse järgmistes käesoleva dokumendiga lisatud või muudetud paragrahvides viited IAS 32 viidete vastu IFRS 7:

— IAS 39, paragrahv 103B

— IFRS 4, paragrahvi 4 punkt d ja paragrahv 41A, ning lisa B paragrahvi B18 punkt g (kaks viidet)

TÕLGENDUS IFRIC 6

Konkreetsel turul osalemisest tekkivad kohustised — elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed

VIITED

— IAS 8 *Arvestuspõhimõtted, raamatupidamishinnangute muudatused ja vead*

— IAS 37 *Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad*

TAUSTTEAVE

1 IAS 37 lõikes 17 määratletakse, et kohustav sündmus on minevikusündmus, mis on tinginud praeguse kohustuse, mille tasumisele puudub ettevõttel realistlik alternatiiv.

2 IAS 37 lõikes 19 sätestatakse, et eraldisi kajastatakse ainult "ettevõtte tulevikutegevusest sõltumatute minevikusündmuste tõttu tekkinud kohustuste" puhul.

3 Euroopa Liidu direktiiv elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta, millega reguleeritakse seadmete jäätmete kogumist, käitlemist, taaskasutamist ja keskkonnaohutut kõrvaldamist, on tekitanud küsimusi, millal tuleks kajastada kohustist elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kasutuselt kõrvaldamise katteks. Direktiivis tehakse vahet uute ja vanade ning kodumajapidamistest ja muudest allikatest pärinevate jäätmete vahel. Uute jäätmete all mõistetakse pärast 13. augustit 2005 müüdud toodetest tekkivaid jäätmeid. Kõik enne nimetatud kuupäeva müüdud majapidamisseadmed loetakse direktiivi tähenduses vanade jäätmete allikaks.

4 Direktiivis sätestatakse, et ajalooliste majapidamisseadmete jäätmete käitluskulud peavad kandma seda liiki seadmete tootjad, kes on turul ajavahemikul, mis tuleb täpsustada iga liikmesriigi poolt kohaldatavas õigusaktis (mõõteperiood). Direktiiv sätestab, et iga liikmesriik kehtestab mehhanismi, mis sunniks tootjaid andma proportsionaalse panuse "näiteks proportsionaalselt nende vastava turuosaga seadme liigiti".

5 Mitu käesolevas tõlgenduses kasutatavat terminit, nagu "turuosa" ja "mõõteperiood" võivad erinevates liikmesriikides kohaldatavates õigusaktides olla määratletud väga erineval moel. Näiteks võib mõõteperioodi pikkus olla üks aasta või ainult üks kuu. Samuti võivad turuosa mõõtmine ja kohustuse arvutamiseks kasutatavad valemid erinevate liikmesriikide õigusaktides erineda. Kuid kõik toodud näited mõjutavad vaid kohustise mõõtmist, mis on väljaspool käesoleva tõlgenduse rakendusala.

RAKENDUSALA

6 Käesolev tõlgendus annab juhiseid, et kajastada tootjate finantsaruannetes (vastavalt EL direktiivile elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete) käitluskohustisi müüdud vanade majapidamisseadmete suhtes.

7 Tõlgendus ei käsitle ei uusi jäätmeid ega vanu jäätmeid, mis pärinevad mujalt kui kodumajapidamistest. Selliste jäätmete käitlemise kohustust on piisavalt käsitletud IAS 37. Kui aga liikmesriikide õigusaktides peaks käsitletama kodumajapidamistest pärinevaid uusi jäätmeid samuti kui sealt pärinevaid ajaloolisi jäätmeid, kehtivad käesoleva tõlgenduse põhimõtted vastavalt IAS 8 lõigetes 10-12 esitatud tähtsusjärjekorrale. IAS 8 tähtsusjärjekord on asjakohane ka muude määruste puhul, millega pannakse kohustusi sarnaselt ELi direktiivis määratletud kulude jaotamise mudeliga.

PROBLEEM

8 IFRICil paluti määrata, mis on elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kasutuselt kõrvaldamisel vastavalt IAS 37 lõike 14 punktile a kohustav sündmus jäätmekäitluskulude reservi kajastamiseks:

— kas vanade majapidamisseadmete tootmine või müük?

— turul osalemine mõõteperioodil?

— või kulude tekkimine jäätmekäitluse käigus?

KONSENSUS

9 Vastavalt IAS 37 lõike 14 punktile a on kohustavaks sündmuseks turul osalemine mõõteperioodil. Sellest tulenevalt ei teki vanade majapidamisseadmete jäätmekäitluskohustus toodete tootmisel ega müügil. Et kohustus vanade majapidamisseadmete suhtes on seotud pigem turul osalemisega mõõteperioodi jooksul kui käitlemist vajavate toodete tootmise või müügiga, siis kohustust ei ole, kui ja kuni ei eksisteeri turuosa mõõteperioodi kestel. Kohustava sündmuse ajastus võib olla sõltumatu konkreetsest perioodist, mil jäätmehaldusmeetmeid ellu viiakse ja tekivad sellega seotud kulud.

JÕUSTUMISKUUPÄEV

10 Ettevõte peab rakendama käesolevat tõlgendust 1. detsembril 2005 või hiljem algavatel majandusaastatel. Varasem rakendamine on soovitatav. Kui ettevõte rakendab käesolevat tõlgendust enne 1. detsembrit 2005, peab ta selle asjaolu avalikustama.

ÜLEMINEK

11 Raamatupidamispõhimõtete muutustest tuleb teavitada vastavalt IAS 8.